

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnilstvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 200.

V Ljubljani, v soboto 3. septembra 1898.

Letnik XXVI.

Na potu v pogubo.

(Iz delavskih krogov.)

Naše javno življenje odmeva od slavnostij, v politiki se rešujejo le »visoka« vprašanja (jezikovne naredbe i. dr.), gospodarsko življenje pa gre pri tem svojo rakovo pot dalje. Mi zahtevamo, da se pri vsaki priliki povdarja tudi socialno vprašanje, bodi to komu ljubo ali ne. Mi zahtevamo, da se jasno in odkrito pove dejstvo, da je ljudstvo sedaj na potu v pogubo, in da se povsod vpoštevata rešenje tega zapuščenega ljudstva.

Mi smo bili vedno za vse upravičene zahteve naših narodnih strank. Mi soglašamo v narodnih zahtevah z najboljšimi narodnjaki. A jedno je, kar moramo klicati vedno in vedno: Glejte, da ne bo vse vaše delo zastoj, ker zna se zgoditi, da predno dosežete svoje namene, vam ljudstvo gmotno propade. Klicati moramo glasno, da narod niso samo oni, ki se shajajo v »Narodnem domu«, ampak oni, ki živijo v kočah, se potujejo na polju, ginejo v tovarnah. Kdor ne skrbi za te delavske stanove, bo morda veliko storil za kako stranko, ima morda zaslug za kako kliko — a za narod ni storil ničesar. Le kdor deluje za gospodarsko osvobodjenje tega ljudstva, kdor deluje za njegovo pravno in gmotno povzdigo, tega imenujemo dobrotnika ljudstva — narodnjaka.

Ljudstvo gine! Ali ob jezikovnih mejah ne izkoriščujejo tuji trgovci in podjetniki izmozgane ljudstva? Ali ne pride vsako leto na tisoče kmetov na boben? Ali se ne prodaja naša zemlja dan na dan ptujcem? Ali ne propadajo rokodelci, udušeni od konkurenčnega boja, v katerem nimajo kapitala postaviti nasproti denarnih sredstev?

Pustite ljudstvo, da propade še bolj v proletarijat; kje bo potem »narod«?

Le nekaj vzgledov! Zakaj bo Bled, najkrasnejši kraj, kar jih šteje naša domovina, kmalu potujen? Zato, ker ona gospoda, ki vedno vpije, da gori za »narod«, ni skrbela za ljudstvo. Bili so na prodaj velikanski gozdovi, grad in jezero. Ljudstvo je imelo pametno misel: kmetje se naj združijo in naj kupijo vse skupaj. Bilo je še mnogo kapitala raztresenega med ljudstvom in skritega v skrinjah. Bilo bi treba le malo organizacije, osnovala bi se bila zadruga, in domače ljudstvo bi bilo samo svoje na svoji zemlji. Nihče ni ljudstva organiziral, in predno je ljudstvo samo iz sebe, moglo kaj ukreniti, kupil je gozd in jezero in veliko zemlje žid. Gozdove je kupil »verski zaklad« (ki je v židovskih rokah), kateremu kmetje sedaj kot slugi vozijo les, ki bi bil lahko njihova last. Zaradi gozdov se kmetom jemlje paša, v jedni vasi, kjer je bilo prej čez 300 ovac, jih je sedaj komaj 30, govedi pol manj. Ljudstvo, ki ljubi svojo zemljo, je sedaj veselo, če jo more ugodno prodati tujcu. Slišali smo, da se nekaj podobnega namerava v Kamniku. V Trzinu, na Jesenicah itd. imajo v lepih gorenjskih krajih kapitalisti že trdna stališča, od tod se bo nemstvo širilo; to so žalostni vzgledi našega narodnega propada. In zakaj? Ker je naše ljudstvo brez organizacije izročeno zatiralcem in izkoriščevalcem.

In kako neumno se obnašajo temu dejstvu nasproti takozvani »narodni voditelji«! Ko je nekdo ravno ta vzgled z Bleda omenjal v »Slov.«, se je oglasil »Narod«, da je obrekovalac in podpihovalec, kdor pravi, da ljudstvo gine, češ: ljudstvo ima od gospode dobiček, saj prodajajo otroci

gospodi — jagode! V istem listu smo čitali ta teden ostuden napad na konsumna društva, češ, da vodijo ljudstvo v pijančevanje in нравno propalost. Tudi v konsumnih društvih se lahko zgodi, da se kdo opije — kje se človek lahko ne vpijani? — a podlo je, da to očitajo ljudstvu oni, ki so je zanemarili, ki pohujšujejo sistematično s svojimi spisi, ki se potegujejo za nesramne hiše, ki imajo po vsaki »slavnosti« obligatnega »mačka«! Sram bi nas bilo, ako bi naštevati grehe onih, ki našo organizacijo zaničujejo.

Mi moramo vztrajno in dosledno napredovati na poti ljudske organizacije. Zadruga, posojilnice so naša rešitev! Naj gledajo višji slojevi, kako bodo polnili svoj mošnjiček — vsak je svoje sreče kovač — a nas naj pustijo, da skrbimo za svoj obstanek. Če se nihče za nas ne potegne — slovenski delavski stanovi na noge! — potegnimo se sami za svoje pravice!

Družimo, shajajmo se, ustanavljajmo koristna društva! V našem taboru je usoda slovenstva, ker brez nas — naroda ni! Pokažimo to pri shodu delavskih stanov!

Na poti v pogubo smo, a krenimo, dokler je še čas, na pot k rešitvi!

Iztočno vprašanje in Azija.

I.

Pred nekoliko leti se javno mnenje ni ravno mnogo pečalo s Kitajem, Korejo, Japanom in Sibirijo. S tem so računali samo dalekovidni politiki in veliki trgovci. Ako se je kedaj med Angleži in Rusi v javnosti razpravljalo o izpremeh in osnovah v iztočni Aziji, se je to pri nas kakor tudi drugje prezrlo, kakor tudi čisto vse ono, kar se neposredno ne tiče domačih ozkih

LISTEK.

Prošnja za štipendij.

Slavni farovž

v

N.

Janez Radimel, posestnik v N. in oče bodočega visokošolca

prosi,

da se podeli njegovemu sinu Francetu farovška ustanova.

Slavni farovž!

Bral sem v »Slovenskem Narodu«, da so tisti visokošolci, kateri se potegujejo za katoliška načela, kateri hočejo, da se postavi dijaška organizacija na temelj sklepov vseslovenskega shoda, farovski štipendisti.

Razveselil sem se te vesti zavoljo svojega sina, katerega nameravam poslati na visoko šolo. Dobil pa bode ustanovo brez dvoma, kajti ako oddaja vsak farovž svojo ustanovo, kakor se mora sklepati iz besede »farovski štipendist«, potem mora biti takih ustanov v obilici. Čudim se le, da ima, kakor poroča »Narod«, samo trinajst dijakov take ustanove.

Nadalje morajo biti te ustanove sila dobre, kajti da bi si jih ohranili, ne ustrašijo se dotični štipendisti groznega zabavljanja in osebnih napadov od strani svojih nasprotnikov.

Ako pa dotični visokošolci nimajo farovških ustanov, potem so pravi pravcati možje od nog do glave, ker tako možato in nevstrašeno pred svetom kažejo in branijo svoje prepričanje.

Nikakor pa ne dvomim, da je dotična vest o farovških štipendistih resnična, kajti razun tega, da jo je objavil »Slov. Narod«, kar že samo po sebi govori za njeno istinitost, so rabili to trditev tudi protikatoliški visokošolci v polemiki s tistimi štipendisti. In akademik, kateri javno izjavlja, da je pripravljen braniti svojo čast s pištolo, sabljo ali drugim orožjem, vender v boju za načela ne bode rabil neosnovanih osebnih napadov. To bi ne bilo častno.

Morda so pa mislili z izrazom »farovski štipendisti« na one, kateri uživajo Knafljevo ustanovo. Knaflj je bil župnik in vsak njegovih štipendistov prevzame s prejemom ustanovnega pisma dolžnost, opravljati določene molitve in spoved. Ta ustanova je torej brez dvoma »klerikalna«. Ker pa je teh ustanov okoli trideset, dijakov, katerim velja to očitje, da so »farovski štipendisti«, pa samo trinajst, je jasno, da uživa tudi mnogokdo izmed protivnikov teh »farovških

štipendistov« Knafljevo ustanovo. Torej te ustanove niso mogli očitati »klerikalcem«.

Nadalje je bil Knaflj župnik in ne farovž, ko bi torej dotični hoteli očitati »klerikalnim« dijakom Knafljeve ustanove, rekli bi jim bili »župnikovi štipendisti«, ne pa »farovski«. Tako so tudi oni izmed protikatoliških dijakov, kateri uživajo Knaflja, z mirno vestjo klicali in pisali »farovski štipendisti«! Kar se tiče mirne vesti glede izpolnovanja dolžnostij, prevzetih prostovoljno s prejemom ustanovnega pisma, je pa stvar tudi zelo lahka, ustanovnega pisma namreč itak živa duša ne prečita in tako ostanejo dotične dolžnosti skrite v pismu.

Torej farovške ustanove so. To je jasno. Veliko jih mora tudi biti, kar sem dokazal že preje. Ker pa je štipendistov samo trinajst, ima gotovo vsak izmed teh kar po več ustanov skupaj. In tako živijo, kakor vrabci ob mlačvi. Jaz sploh ne umem, zakaj še delajo, kar za vse žive dni naj bi si dali podeliti te prekrasne farovške ustanove, pa bi bilo.

Prosim torej, da slavni farovž podeli jedno ali pa več takih ustanov tudi mojemu sinu, najbolje kar za celo življenje.

V N., dne 3. septembra 1898.

Janez Radimel.

interesov in krogov. Pri nas se sploh premalo bavijo z velikim svetom. To je tudi razlog, da so tako malo poznate velike stvari in razvoj velikih vprašanj v Aziji. Evropa, premda je soseda in samo polotok Azije, posmehovala se do nedavnega časa Francoskej, katera je do leta 1870 malo marala za ostalo Evropo in svoje sosede in njihov položaj, razvoj in napredek. To je seveda bila velika škoda v vsakem pogledu. In še danes so ljudje, ki ne pomišljajo, kako se bode rešilo na iztoku Azije iztočno vprašanje, katero se tiče tako živo nas in naše bodočnosti.

Ko je potoval današnji ruski car kot prestolonaslednik po Indiji in Japanu, kjer se je skoraj ponesrečil in kjer ga je grški princ Jurij rešil, kakor nekaj Klit Aleksandra Velikega na Graniku, večina javnega mnenja v Evropi ni o tem potovanju mislila, nego da je ono potovanje za znanstveno naobrazenje in raziskovanje, kakor so tudi mnoga slična potovanja, na pr. ono avstrijske Novare leta 1857—59. Toda veliki politiki, posebno Angleži, niso vzeli tako z lahka te stvari in vrlo jim je bilo neugodno, da je vzel v svoj popotni načrt bodoči ruski car tudi njihovo glavno zakladnico Indijo, kajti tamkaj poznajo neko legendo, da jim bode prišel odrešitelj od brezobzirnega gospodstva angleškega s severa.

In da so Angleži mogli, gotovo bi bili zabrali ruskemu prestolonasledniku, da obišče Indijo, kajti dobro so vedeli, da bode ta obisk še povečal in ukrasil ono legendo in nade Indijancev. Glavarji v Indiji občujejo z Rusijo; jeden takšen Rudža je bil pri kronanju carja Nikolaja II. Ali ni samo v Indiji takšno mišljenje o Rusiji, nego tudi pri vseh ostalih narodih ob celej ruskej meji od Carigrada do Pekinga, ter so simpatije za Rusijo velike v Malej Aziji in v Perziji, kakor tudi v Afganistanu, a vse to čini veliko moralno silo ter zadaje strah Angležem, ker skozi zgoraj omenjene zemlje vodi pot deloma posredno, deloma neposredno v Indijo.

Simpatije in pomoč Perzije in Afganistana so vrlo mnogo vredne v odnosjih med Rusijo in Angleško. Angleže stoji milijone in milijone zadnjih trideset let neutralnost samega Afganistana, a koliko pa Beludžistan, Kafiristan, Čital in učvrščenje Inda in Pendžaba (peterorečja) zraven raznih vojsk; niti števila se ne ve. Angleška v takem položaju plača afganistanskemu emiru na leto 100.000 funtov šterlinga (1,200.000 gld.), da ostane neutralen in miren, posebno, da se ne zveže z Rusijo, a z druge strani se je obvezala tudi Rusiji, da ji ne bode nagajala na iztoku Azije glede luke kitajske slobodne lada.

Toda ker je Angleška zdaj zavzela Vej-haj-vej luko in trdnjavo od Japancev meseca junija tega leta, kar je na potu Rusiji v Pečilskem zalivu, ruši s tem zadano in dogovorjeno obljubo, pa zato zdaj ruski listi zahtevajo, da tudi Rusija odkaže dogovor glede Afganistana in Pamira, to je, da se ne drži dogovora, po katerem ne bi zavzela

samega Afganistana in Herata, kateri Angleži smatrajo ključem Indije.

Razun tega ima Rusija Pamir (streho sveta), odkoder more tudi napredovati kakor skozi Herat in preko Perzije v Indijo. Perzija je že od Petra Velikega, posebno pa še od Turkmančajskega mira in dogovora 1828 leta obvezana Rusiji, katera jej garantira celokupnost in prestol dinastiji, dokler se drži Rusije, a vrh tega jej je Rusija povrnila osvojene pokrajine na jugu okoli Kaspiškega morja: Aderbejdžan, Giljan in Mazenderan z mestom Astarabadom. Za to ima Rusija boljo postojanko za vojno z Indijo, to je z Angleško ne glede na to, da je Rusija tudi brez tega jačja s svojo vojsko na suhem proti angleškej pomorskej sili.

Velike važnosti je tudi še to, da se prebivalci v kitajskem Turkestanu, ki so po jeziku in po veri različni od Kitajcev, hočejo osloboditi Kitajcev, ter prosijo vsakega ruskega potnika, naj za njih izposluje, da pridejo pod oblast belega padišaha (cara ruskega). Mongoli so sklenili, kakor so časopisi poročali, meseca aprila tega leta v Urgi razpravljati, kako bi tesneje zvezali svojo osodo z Rusijo. Ravno tako je tudi na Mandžurskem mnogo simpatij za Rusijo, a prijazni so jej tudi v Koreji in v Tibetu. To vse vedo Angleži, a znajo tudi Kitajci, pa za to le ti popuščajo in bodo popuščali Rusiji, da ne izgube pomejnih dežel. Mongoli so izvrstni konjiki, od katerih si bode Rusija vstvarila silo, kakoršne ni na daleč. To so še le pravi bodoči ruski Kozaki. A zakaj ima Rusija toliko simpatij pri Azijatih? Na to je kratek odgovor: ker Rusija zahteva od Azijatov manji davek, nego so ga plačevali svojim glavarjem, ker spoštuje njihove narodne svetinje, ker daje plačo in nagrado raznim veljakom, ker ne iščejo niti silijo koga, da se uči ruskega jezika, nego podpirajo narodne šole in učitelje, in ker je Rus vrlo mil in dobročuden, rad obči i knez i general ruski z najprostejšim Azijatom, ž njim čaj pije in ker Rusija skrbi za blagostanje naroda in varnost pred razbojniki; a vsega tega ni pri oholih in sebičnih Angležih, ki Azijate prezirajo in samo izkorisčajo v svoje sebične svrhe. Rus tedaj miluje in zida, a Anglež siluje in grabi. Vrh tega je važna tudi ta okolnost, da Rus s svojo prosveto ni tako daleč od Azijata, kakor Anglež. Za to je v borbi med Angleško in Rusijo prevaga na strani Rusije v celi Aziji. Jeden primer razjasni vse to bolje.

Pred 20 leti pride ruski botaničar Ivanov v kitajski Turkestan. Prebivalci se zbero precej okoli njega in njegovega spremstva, pa ga prosijo, da jih sprejme za ruske podložne, da se tako oslobode kitajskih činovnikov in njihovega nasilstva, in to tem bolj, ker se razlikuje od njih po veri in jeziku. Daj nam samo jednega Kozaka, ki bode predstavljal Rusijo, in mi se oslobodimo čez noč Kitajcev. Ivanov jim odbije tudi to, a ko mu niso dali mira, nagovori jih, da se obrnejo na gubernatorja ruskega v Taskentu. Takšno je mišljenje in stanje pri Azijatih nasproti Rusiji na mejah.

Dodajmo še za ilustracijo vsega tega, kako odlični Azijati s silo hočejo, da jim bodo sinovi sprejeti v rusko vojsko in da se nauče ruski. Kako so se Tatarji ponašali, da je njihov glavar in duhovna glava sultan Džingis-han bil general ruski in pobočnik carja Aleksandra III., a kako se ponašajo Mervljani, da jim je Alihanov (Ali-han) general ruski, ravno tisti Mervljani, ki so bili na glasu po vsej Aziji kot največi razbojniki ter so živeli le od plena (alamana); oni so zdaj mirni in dobri podložniki belega padišaha.

Rusi in Kitajci žive že več ko 200 let brez vojske, kot dobri sosede, kar je nedavno naglašal (9. aprila) tudi sam car kitajski Bogdi han v odgovoru ruskemu pooblaščenču. Takšna so sredstva, takšen je način Rusov v osvajanju Azije, a niso kupljene simpatije in mir, kakor to delajo Angleži.

Japonci, ti azijski Angleži, to vse vrlo dobro znajo, zato so se podvživali, da prehitijo Ruse in da si zagotovijo gospodstvo v iztočnej Aziji na Koreji in v Kitaju, prej nego bode gotova sibirski železnica. Vsled tega japonsko-kitajska vojska 1894—95. l. Kakor je znano, so Japonci najposobnejši in najnaprednejši narod v vsej Aziji, ali so ne samo vrlo podjetni, nego tudi polni fantazije. Oni so pred omenjeno vojsko snovali in govorili, da se je njim postaviti na čelo žolte pasmine in obnoviti Kitaj, pa potem pregnati iz Azije vse Evropejce in tako zavladati v Aziji, posebno v iztočnej. Zato so ponujali zvezo Kitajcem, ali zastoj, a potem so mislili, da se jim to posreči s silo, z vojsko. A kaj bi pomenila zveza japonsko-kitajska na čelu z naprednimi in bojažljivimi Japonci, more si vsakdo misliti. So ljudje, ki mislijo, da bi se mogel danes ali jutri najti tudi med Kitajci kak Napoleon, ki bi jih povel kakor kakšen novi Džingishan na Evropo, čim bi se Kitaj preobrnil z reformami ter se oborožil.

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. septembra.

O položaju ugibljejo dunajski dopisniki na vse strani, a stvari ne pridejo do dna, dasi lazijo za raznimi »voditelji«. Tako so izvohali, da bode grof Thun sredi tekočega meseca sklical vse načelnike raznih strank k posvetovanju. Nagodbene predloge bodo zbornici predložene v prejšnji obliki, da jih državni zbor predrugači, in vlada jih bode po moči zagovarjala, ker so baje Ogri precej odjenjali. A če je to istina, kar poroča »Politik«, potem je v istini neumevno, zakaj vlada sama ne predloži načrtov nagodbe v boljši, popravljeni izdaji. K večjemu je mogoče, da ima vlada dve železi v ognju. — Izvrševalni odbor mladočeških poslancev je imel včeraj sejo, v kateri se je posvetoval o položaju ter sklenil, da se še pred državnim zborom snidejo vsi češki državni in deželni poslanci.

Nagodbeno vprašanje. Skoro vsi dunajski listi soglašajo v tem, da bode vlada državnemu

Sraka in Krokar.

Tutti frutti. — I. Voljč.

(Konec.)

IV.

Ni trajalo dolgo in prihitel je zopet k meni.

»Ti, pomisli, včeraj sem pustil vse drugo in sem se učil ptujk iz leksikona. Saj drugače bi ti še ne mogel povedati, kar ti imam razodeti. Jaz nisem še nikdar občutil ljubezni v svojem srcu (moj Bog, a spisal je ta revež že ves himen na ljubezen in vrhu tega piše novelo o ljubezni že celih 14 dni!!!) in sedaj naj pišem o nji! Fingiram, — vidiš koliko sem se naučil včeraj! — fingiram si lahko, a izraziti ne vem. Tudi ne vem prav za prav, kako se zaljubljenca vedeta, kadar govorita. Recimo, jaz pišem zdaj, da sedita vsak v svoji vili, vsak pri svojem oknu drug drugemu vis-a-vis punktum 25 metrov, 40 centi in 8 milimetrov vsaksebi. Gledata se prav milo kakor v pratiki oba psa v pasjih dneh. In sedaj ji on pošlje oziroma vrže poljubček z roko. Kako naj zdaj naredim, ali da ona pogleda od sramežljivosti na kvišku, da se ji vidi spodnje belo pri očeh, ali navzdol, da se ji vidi vrhnje, ali pa na desno oziroma na levo, da se ji vidi rudeče? Kaj bi ti svetoval?»

»Veš kaj Sraka, ona naj mu pogleda naravnost v oči, da ne bo videl ne belega ne rudečega, ampak samo njeni punčici, žareči neugasle ljubezni, da bo mislil, da vidi dvoje solnc, nato pa naj mu vrne poljubček, če hočeš jednega samega ali pa več, kakor ti drago, samo več ne kot jeden kilogram, ker potem bi, kakor ti mora biti znano, ne prileteli k njemu, ampak bi vsled lastne teže poprej na tla pali».

»Hvala Bogu in tebi, Krokar! Takega prijatelja in svetovalca ne dobim nikdar več. Jaz te ljubim prav iz skrajnih predalov srca! Toda še nekaj«, pristavil je po sekundni pavzi, »ker sva že pri tem, doženiva stvar do konca. Kaj praviš, kako naj junaka s poti spravim nazadnje, ker tega ne maram, da bi se vzela. Ubij ni nič, samomor nič, dvojni nič, vse prenavadno, preobrabljeno! Drugega pa že skoraj ni. To tudi ne, kakor sta naredila Veverun in Veverela, da bi se črnih jagod najela, saj je že enkrat zadosti. Povem ti, da sem se nocoj celo noč valjal po postelji in mislil in mislil, pa nič, vse zastoj. Mislim sem, da imam prehudo kri, ktera mi fantazijo moti, zato sem si zabodel v roko šivanko, da je je vsaj nekaj odteklo, pa tudi nič. Zjutraj mi je vse brnelo po glavi, tako sem bil truden in izmučen, sedaj si pa nikakor ne vem pomagati».

Naslonil sem se na zid in mislil, žalostne misli mislil. Torej vse mu bom jaz naredil, vse od prvega do zadnjega konca, a čast bo on žel. V vratu me je začelo stiskati in jok mi je silil na dan, jok žalosti nad izgubljeno slavo, in toliko da ga nisem izpustil vpričo Srake. Pa z vstrajnosti pomočjo sem se premagal in sem mu dal še zadnji svet:

»Tudi konec hočeš imeti originalen, kajneda, Sraka?»

»To se razumeje. Originalno mora biti vse kot sva midva«.

»Originalen sem samo jaz«, sem si mislil, rekel pa seveda nisem nič.

»Torej«, dejal sem čez par hipov, »tako le naredi. Ker sva že vse naredila, da sedita vedno pri oknu, narediva pa še konec tako. Zapisati moraš seveda na prvo ali pa na zadnjo stran, koliko časa se vse to godi, da ne bo kdo rekel: lej, lej, koliko časa sedita pri tistih oknih; kaj nista še sita sedenja, trudna morata pa tudi že biti. — Naredi torej, da je popoldne in da solnce sije. Ona dva sedita pri odprtih oknih. Muhe frčijo med njima. Tu sede jedna Špeli — ali kakor hočeš junakinjo imenovati — na ustnice. Nekaj časa ji sedi tako, kar naenkrat jo uščipne do krvi. Špela jo zapodi in zraven zakriči. On to vidi in sliši in ker muha mimo njegovega okna brenči,

zboru predložila nagodbene predloge neizpremenjene, ker se hoče vlada samo prepričati, ali drž. zbor sploh prične razpravo. Ako gré državni zbor na delo, potem ne bo posebnih težav. Toda — ako državni zbor sploh prične razpravo o nagodbi z Ogersko. Levičarji so že napovedali tri ministerske zatožbe, torej tvarine dovolj za obstrukcijo, in 50 norcev je vedno, ki hočejo uganjati burke — z državo in svojimi volilci. Sicer pa se zatrjuje, da hoče grof Thun vsled ogerske zahteve le novo kvotno deputacijo in potem si pomaga s § 14. Liberalni poljski listi pa že odpovedujejo politično zvezo s Čehi, češ, da ne smejo računati na poljske kože, dokler jih nimajo v rokah. To je stara slovanska solidarnost!

Konec nagodbene krize. Vladi sta za vse slučaje oboroženi. Tako je pisala vladna »Wiener Abendpost«. Svet je ugibal, proti komu sta vladi oboroženi in s čim. To tajnost je včeraj odkril praški »Abendblatt«, kateremu se poroča z Dunaja, da sta obe vladi za vse slučaje in za daljšo dobo sklenili gospodarsko jedinstvo držav, torej skupne denarne in kreditne razmere. Ogerska vlada se je odpovedala gospodarski samostojnosti, a gotovo le za dobro plačilo. Avstrijski vladi je bila skrb, da je zagotovila stabilnost gospodarskih koristij, celokupnost državnih interesov, v ostalem je morala Ogrom odnehati, ker se sklicujejo na določbo svojega zakona. Podrobnosti naj sedaj določita parlamenta. Avstrijska vlada je imela slabejše stališče, ker se ni mogla opirati na svoj parlament. Jasno pa se ni, kako se nagodba uveljavi, ako nemška obstrukcija onemogoči obnovitev nagodbe v zbornici. Iz vladnega komunikeja pa se da sklepati, da misli vlada na nov daljši provizorij, ali pa je tudi mogoče, da premeni ustavo in si pomaga z drugim državnim zborom. Nagodbena kriza je načelno sicer končana, a mogoče je, da doživimo notranjo krizo. Ogerski državni zbor se snide v ponedeljek in baron Banffy bo gotovo imel priliko, da odkrije dogovore z avstrijsko vlado.

Poslanec Stojalovsky je bil leta 1896 zaradi razširjenja zaplenjenega članka obsojen na 50 gld. Ker te globe ni plačal, povabilo ga je 17. m. m. dunajsko deželno sodišče, da pride za deset dni v zapor. A Stojalovski se ne oglasi.

Nemški in ogerski liberalci so bili mnogo let najboljši politični zavezniki. Saj so si l. 1867 razmere mej Avstrijo in Ogersko uravnali po svojih strankarskih načrtih. Razmere so se predručile. V Avstriji so nemški liberalci zgubili samovlado in Ogri morajo računati tudi z avstrijskimi Slovani. Vender pa še žive spomini na staro politično zvezo. »Pester Lloyd« se trudi nemški levici dokazati, da je sedaj zadnji čas, ko more dokazati svojo državniško previdnost ter rešiti svoj vpliv. »Sedaj se bliža izkušnja, ali imajo avstrijski Nemci še kaj smisla za velike koristi

države. Ako ne prebijejo te skušnje, potem so za pečatili sami svojo pogubo. Obstanek avstrijske države se mora zagotoviti tudi brez Nemcev ali proti Nemcem; ako se ustavljajo, zgubili so pravdo... Nemci napeljujejo vodo na naše mline. Vender pa nočemo pretrgati stare zveze z Nemci v Avstriji, ako nas Nemci k temu ne prisilijo. Ogerska vlada je dala priliko nemški opoziciji, da reši nagodbene predloge. Ako se upirajo iz narodnostnih ozirov, potem so oni odgovorni za usodo Avstrije ter pretrgajo vse niti naravne skupnosti z Ogri.« Te besede so jasne dovolj.

Glasovi iz Srbije. Potovanju kralja Aleksandra na Dunaj in v Karlove vare pripisujejo veliko politično važnost. Toliko je gotovo, da sta oba Obrenovića, Milan in Aleksander, v veliki zadregi. Posrečilo se jima je iztisniti iz skupščine ves radikalen živelj, toda srbskega naroda, katerega dve tretjini je radikalnega, ne moreta predrugačiti; zamerila sta se dalje Rusiji in skoro vsem balkanskim državam, in da bi si vsaj nekoliko opomogel iz stiske, išče Aleksander zopet starega prijateljstva — z Avstrijo. Na Dunaju se je delj časa razgovarjal z Goluchovskim in Kalayem, in listi pišejo, da se je šlo pri tem za obnovitev nekdanje vojne zveze med Srbijo in Avstrijo. Nekaj resnice je gotovo na tem, čeprav se je od neke avstrijske in srbske strani temu oprekalo. — »Bud. Hirlap« tudi poroča, da se je Milan tajno pogajal z dunajskim nuncijem, da bi se osnovala tajna pogodba med rimsko stolico in Srbijo — da bi se s tem omogočila ženitev kralja Aleksandra z jedno habsburško princezino, in da bi se na ta način emancipirala Srbija od pravoslavne Rusije; drugi celo trdijo, da bi se obravnavalo o konkordatu jeseni v skupščini. Ta vest je pač precej neverjetna. »Obzor« pristavlja tem poročilom: Naj si že bode tako ali tako, vse te senzacijske vesti iz Srbije in o Srbiji dokazujejo, da se tam nekaj kuha in vre. Bode pa li to varivo presno ali kuhano oparilo usta kuharjeva ali onih, za katere se to pripravlja, se bode videlo preje, nego se misli.

„Osservatore Romano“ o carjevi intenciji. O velikodušnem carjevem predlogu razpravlja papežev glasilo tako temeljito in premišljeno, kakor morebiti noben drugi list. — To je glas najmogočnejšega vladarja, piše omenjeni list, monarha, čegar država se bliža z velikanskimi koraki uresničenju največjih načrtov, ne da bi vzbujala sovražnost Evrope. Tu ne prosi slabotnej močnejšega, naj odjenja od dosedanjega postopanja, temveč močni, da, najmočnejši med močnimi govori sebi enakim in slabejšim, naj se ustavijo na potu, ki sili vse k najstrašnejšim žrtvam. Car Nikolaj je pokazal že večkrat svoje plemenite in velikodušne tendence; ako bi hotel,

bi mu zadoščala jedna sama beseda, in vsplamtel bi svetovni plamen. Toda nepristranska zgodovina je dokazala, da noče izreči te besede, da ima najmiroljubnejše namene do drugih vladarjev. Zato je vsaka dvomba o njegovem blagem namenu, vsaka nezaupljivost neumljiva in neopravičena. Kdor radovoljno ne pritrdi, kdor že začetkom nezaupljivo in zaničljivo motri tako velikodušno inicijativo, ta dela proti družabnosti in proti civilizaciji, tega vodijo le njegove lastne koristi.

Cerkveni letopis.

Spomini na župnika Janeza Dolžana.

(Konec.)

Bistrejše oko je pač lahko zapazilo pri njem zadnji čas neko izpremembo. Ob ponavljanju misijona v začetku posta, ko je bil doma preobložen z delom, so ga klicali k bolniku v Goriče, ker je bil po smrti župnika Leopolda Zaletela upravitelj goriški. Na potu se je hudo prehladil in od takrat ni bil več trden. Včasih ga je bolezen po malem opominjala. Nadejal se je, da si kmalu zopet opomore, ali ker je prestal v prejšnjih letih že toliko hudih bolezni, zato sedaj ni imela narava dovolj odporne sile. Zadnji dan na večer je dejal, da ga znotraj nekoliko mrazi, a da se sicer čuti popolnoma zdravega. Ob pol 11. uri je bil mrtev. Slutili smo, da ga je prijel notranji krč in da ga je med tem zadela srčna kap.

Pokojnika so krasile mnoge naravne prednosti, bil je mož bistrega duha in plemenitega srca. O nenavadni nadarjenosti dijaka Dolžana sem že govoril. Sam mi je tožil, da so mu zadnja leta opešale duševne zmožnosti vsled mnogoterih bolezni. Mogoče. Toliko pa smem trditi, da je še tudi poslednja leta mnogo svojih vrstnikov duševno daleč nadkriljeval. Do zadnjih dni je ohranil veselje do vednosti. Poleg slovenskih, nemških in latinskih knjig je rabil hrvaske, italijanske in francoske pisatelje, prednost je dajal bogoslovskim delom, veselile so ga pa tudi druge stroke, osobito zgodovina. Italijanski zgodovinar Cesare Cantu mu je najbolj ugajal, med francoskimi pisatelji je močno čislal Chateaubrianda.

Bogoslovne učne knjige pri njem niso ležale v kotu zaprašene, knjiga vseh knjig mu je pa bilo zmerom sveto pismo. Če me ne vara spomin, ga je sedemkrat vsega prebral. In kako je bral božjo knjigo! — Jednega prizora nikoli ne pozabim. Nekega popoldne sem ga iskal v župnišču. Ker ga ni bilo notri, sem se napotil v cerkev, in tam sem ga našel pred Najsvetejšim — s svetim pismom v rokah. Res, pri Dolžanu se je krepko razvilo in cvetelo tudi nadnaravno življenje. Bil je duhovnik po srcu božjem. Nehlinjena pobožnost se pri njem ni kazala v posebni zunanosti; vse je bilo nekako naravno priprosto in neprisiljeno nad njim. Prav zato je bilo

zavida ji, da je sedela na Špelinih ustnicah in pila njeno rdečo, žlahtno krvco; ker ji torej zavida, zažene se za njo, da bi jo ujel, a pri tem je tako nesrečen, da zgubi ravnotežje in bušne kakor je dolg in širok z okna prvega ali drugega nadstropja, kakor hočeš, in se...«

»Ubije«, dostavil je Sraka že med odprtimi vrati, potem pa zbežal po stopnicah nizdol in tekel na vso sapo domov da zapiše — mojo novelo.

V.

In več ga ni strpelo v toplicah.

Novela, neohelenistična novela mu ni dala miru. Poletel bi revež najraje na perutih, da jo čim preje odda.

Prišel je po slovo. Še jedenkrat sva obhodila ves park, vsa sprehajališča, še jedenkrat ogledala vso lokacijo njegove novele, potem sva pa sela vsa utrujena na klop.

»Revček, za-té pa nisva dobila še nobene snovi«, rekel mi je sočutno, svalkajoč zvezek krasno prepisane novele.

»Kdo pravi da ne«, odgovorim mu, zroč mu smehlja v oči. »Saj ni treba, da obesim vse na veliki zvon.«

Nekaj časa je molčal. Zdelo se mi je čudno, kako da me tako boječe opazuje od strani, a če sta se srečala najina pogleda, pobesil je takoj svoj pogled. Kmalu je vzel uro in pogledal je nanjo.

»Treba bo iti, dragi Krokari,« dejal je in me prijel za roki.

»Moj Bog, kam se ti še mudi, še cele tri četrt ure imaš do vlaka. Sedi raje in povej, kaj misliš naprej«, rekel sem in ga potisnil zopet na klop.

»Ah«, zastokal je komaj slišno.

»Ti, Krokari, obrne se čez nekaj časa hipno k meni. »Midva sva prijatelja, kaj ne?«

»Ali morda dvomiš nad tem?«

»Ah, vidiš in prav zaradi tega me peče vest...« Gledal sem ga začudeno radovedno.

»Predno odidem,« povzame zopet po kratkem molku, »moram ti vse razodeti. Ali mi boš odpustil?«

»I, saj niti ne vem kaj!«

»Reci, da mi boš odpustil, potem ti povem!«

»Dobro, odpuščam!«

Objel me je in nagnil glavo k meni. Začel je bolj potihoma:

»Jaz se ne pišem Sraka...!«

Pogledam ga... »In jaz ne Krokari,« odgovorim v ravno tistem glasu.

In sedaj me je poljubil.

»Veš, jaz se pišem prav za prav Kavka, ker pa se mi je zdelo ime Sraka bolj poetično, zavrgel sem ono in si to nadel!«

»In jaz se pišem Vran, pa sem si prav iz tistega vzroka prilastil ime Krokari...!«

»Hurá...! Vse je dobro... vse...!« vpil je vesel in letal krog mene... »Koliko sem lažji pri srcu! Originalna sva pa povsodi, kaj, ti Krokari ali Vran, kakor že hočeš, da te imenujem. Tu originalnost, tam originalnost, povsod originalnost!« Tu imaš — vzemi — napisal sem za-te svoj životopis, da boš videl, da smo tudi v življenji originalno-napredni. Morda boš to mojo biografijo še kedaj rabil. Kaj ni mogoče, da jaz preje umrjem, nego ti, in zadene te častni nalog, pisati nekrolog in biografijo!«

Ostal sem sam. Ker nisem imel drugega opravila, vzel sem mapo njegovo in iz nje njegovo lastnoročno biografijo, da jo čitam.

Koj na vrhu bili sta dve vizitki. Radoveden ju vzamem. Prva, ki je bila še čisto nova, se je glasila:

Pavel Sraka,
slovenski pesnik in literat.

Na drugi, že vse zamazani, pa sem čital:

Pavel Kavka,
krojaški pomočnik in pesnik.

Torej! O Sraka, o Kavka, originalen si pa gotovo v svojem napredku! Torej krojaški pomočnik — zraven čita — začne pesnikovati — slednjič postane — pesnik in literat!

Komentara in njegove ostale biografije mislim in upam, vam ni treba!

tako prijetno z njim občevati: ko si ga spoznal, si ga jel tudi spoštovati in ljubiti.

Trsteniško župnijo je v marsičem kar prenovil: dvakrat je obhajal misijon, ustanovil Marijino družbo za dekleta in za mladeniče, ter vzbudil tudi pri drugih vernikih veselje do pogostnejšega vsprejemanja sv. zakramentov. — S svojim uspešnim dušnopastirskim delovanjem si je sam postavil med župljani najlepši spomenik. V cerkvenih govorih je z ognjevitostjo prepričevalnostjo zlasti rad razlagal skrivnostno delovanje Zveličarjevo v presvetem Rešnjem Telesu, ter slavo in moč preblazene Device Marije. Na velikega Šmarna dan, torej samo jeden dan pred smrtjo, je pridigoval posebno prisrčno o Materi božji, pač ni slutil, da je bilo zadnjič. Omenjam naj še to, kako se je pripravljaj za govore. Prvih sedem let je vsak govor prej spisal, pozneje je sestavil le osnovo, zadnja leta se je pripravljaj samo premišljujoč in prebirajoč sv. pismo, uvažujoč nauk sv. Tomaža Akvinskega: Ex plenitudine contemplationis derivatur praedicatio. Trdil je sam, da je najboljši pripomoček in prvi vir pridigarju sv. pismo. Med tujimi govorniki je cenil Segnerija in Hunolta. — Končno dodajem še to, da je bil Dolžan zelo radodaren do revežev, posebno velik dejanjski prijatelj dijakov in gostoljuben do prijateljev; njegova zapuščina je neznamenita.

Sedaj se poslavljaj od tebe, zlata duša! Mirno spavaj! — Upam, da že gledaš neskončno lepo božje obličje. Ali ker so božje sodbe drugačne od človeških, zato se te hočemo v molitvi spominjati vsi, ki smo bili v prijateljski zvezi s teboj. — Pa tudi ti nas ne pozabi; priporočaj nas pred božjim prestolom, da pridemo kedaj srečno za teboj, rešeni vseh spon, ki nas še priklepajo na revno zemljo.

Trstenik, 31. avgusta 1898.

Dr. Fr. Perne.

Tedenski koledar.

Nedelja, 4. septembra: 14. pobink., evang.: Jezus razlaga božjo previdnost. Mat. 6. Angeljska. — Ponedeljek, 5. septembra: Lovrencij Just., šk. — Torek, 6. septembra: Hermogen, muč. — Sreda, 7. sept.: Albin šk. — Četrtek, 8. sept.: Rojstvo Marije Dev. — Petek, 9. sept.: Korbinijan šk. — Sobota, 10. sept.: Nikolaj Tol. spozn. — Lunin spremin: zadnji krajec 7. sept. ob 11. uri 56 min. — Musica sacra: V nedeljo 4. sept. v stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: mašo v čast angeljev varhov zložil I. Schweitzer, graduale dr. Fr. Witt, offertorium A. Rieder. — V mestni župni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Missa ad honorem ss. Angelorum Custodum, zložil I. Singenberger, graduale A. Foerster, offertorium J. Bapt. Treš.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 3. septembra.

(Občni zbor »Leonove družbe«.) Opozarjamo vse rodoljube na ponedeljski občni zbor »Leonove družbe«. Sedaj bi bila prilika, da se osnujejo družbi vsi odseki, česar odbor sam ne more lahko doseči. Brez odsekov, se je pokazalo, da družba ne more prav rešiti svoje naloge. Vprašanja pa, katera bodeta obravnavala dr. J. Pavlica in dr. J. Krek, so itak tako važna, da bi že sama morala privabiti obilo razumnih poslušalcev, saj je očitna resnica, da socialno vprašanje še vedno ni dovolj pojasnjeno. Marsikdo mora priznati, naj si je že tudi razsoden, učen mož, da mu to in ono ni tako bistro, kakor bi želel. Torej ne zamudimo lepe prilike in dajmo družbi s svojim zanimanjem poguma, da nadaljuje započeto delo, a ob enem si vedno bolj razbistrimo in utrdimo toli potrebna načela o socialnem vprašanju.

(Birna in kanonično obiskovanje v ljubljanski škofiji.) — Premilostni g. knezoškof bodo delili letos zakrament sv. birme po naslednjih župnijah: 25. septembra v Št. Jerneju, 26. na Raki, 27. Leskovcu, 28. na Trebelnem, 29. na Mirni, 30. na Čatežu pri Trebnjem, 1. oktobra v Št. Lovrencu ob Temenici, 2. v Trebnjem, 3. na Krki.

(Povodoma obč. zbora Leonove družbe), priredi v ponedeljek dne 5. t. m. zvečer ob pol 8. uri slov. kat. delavsko društvo v Katol. domu javen shod, s sledečim vsporedom: a) Kapitalizem, b) Krščanstvo in delayci, c) Državljska politična

svoboda, d) Razgovor in sklepanje o zgoranjih točkah, e) Razgovor o vseslovenskem delavskem shodu in jubilejni slavnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Vseslovenska delavska slavnost.) Udeležbo so dalje naznanila društva: 20. Družba sv. Cirila in Metoda po svojem prvomestniku preč. g. Tomo Zupanu. 21. Bralno društvo v Dobropoljah. 22. Kmetijsko društvo v Dobropoljah. 23. Bralno društvo v Gorjah. 24. Slovensko katol. delavsko društvo v Trbovljah. 25. Krščansko-socialno železničarsko društvo v Ljubljani. 26. Bralno društvo v Železnikih. 27. I. delavsko konsumno društvo v Železnikih. — Ker so nekatera društva premalo natančno označila svojo udeležbo in ker potrebujemo tudi glede skupnega obeda in nekaterih drugih stvari informacij, zato se bodo te dni vsem društvom razposlale posebne dopisnice z vsemi potrebnimi vprašanji, na katera naj slavna društva v najkrajšem času izvolijo odgovoriti.

(Zahvala.) Dolžnost veže udeleženke duhovnih vaj za učiteljice izrekati najgloblje zahvalo presvetlemu knezu in škofu, ker je s svojo prisotnostjo v toli meri povzdignil sklepno slovesnost ter osrečil vse udeleženke s prekrasnim nagovorom in lepim spominkom. Srčna zahvala voditelju duhovnih vaj, preč. g. o. Jož. Liensbergerju za spodbudne govore, preč. gospej prednici samostana, katera nas je s sebi prirojeno materino ljubeznjivostjo vsprejela v tihe samostanske prostore in tudi drugim č. redovnicam se srčno zahvaljujemo za ljubeznipoln sprejem, za izbornost gostoljubnost in kolegijalno prijaznost za časa duhovnih vaj. Dasi smo se že šestokrat zbrale v teh svetih prostorih, lečit in krepit si duše, jih nikdar nismo ostavile s toli slovesnimi in hvaležnimi čustvi kot letos. Dal Bog, da bi bila udeležba bodoče leto še mnogobrojnejša!

Hvaležna udeleženka.

(Političen shod), katerega je minulo nedeljo dne 28. avg. priredilo »Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem« v Müllerjevi gostilni v železni Kaplji, je bil jako dobro obiskan. Prostorno dvorišče je bilo polno vrlih kmetov, ki so prišli od blizu in daleč, mnogi sploh prvič na shod. Kaplancem samim, kar se jih šteje za »Nemce«, pa je bil shod prav bodeč trn v peti. Branili so se shoda z znanimi sredstvi, strašili ljudi in jih odvrčali, se lagali itd. itd., saj so že znana vsa ta sredstva! Ni se jim posrečilo. Tudi to jim ni pomagalo, da so baš pred trgov, da zasmehujejo slovenske zborovalce, razobesili na neki razvalini veliko zastavo-frankfurta-rico! No, naši ljudje so se taki otročariji samo prav od srca smejali! Na shodu je društveni tajnik g. Rozman najprej razložil namen in pomen kat.-pol. društva. G. državni posl. Lambert Einspieler je v nad uro trajajočem izvrstnem govoru volilec poljudno razložil delovanje in ropotanje državnega zbora. Z mnogim zanimanjem so sledili zborovalci temu poročilu, kakor tudi govoru g. dež. poslanca Fr. Muri-ja, ki je poročal o znanih slavnih činih dež. zbora Koroškega. Obema poslancema se je izreklo zaupanje. — Govorili so še gg. Müller, Podgorc in Rozman ter pojasnili delovanje nasprotnikov na raznih poljih, v šoli, občini in drugih zastopih in kazoč, kdo je slovenskemu kmetu prijatelj, a kdo nasprotnik. Shod se je vršil povsem mirno, ker nasprotnikov ni bilo blizu. Popihali so jo iz trga na neko veselico požarne brambe. Z veseljem razšli so se kmetje, ki so bili slišali ta dan mnogokaj novega. Shod gotovo ne bo ostal brez koristi. — Ob tej priliki omenim naj še, da je poslanec Einspieler osem dnij prej poročal nemškimi kat. volilec v Malem Št. Vidu. Tja prihiteli so nasprotniki v polnem številu, a doživeli lep — poraz, ker se jim ni posrečilo, shod motiti. Dasi so se zjediniли soc. demokratje, privrženci Schönererja itd., ni se jim posrečilo prepričati shoda, kakor so bili nameravali. Na shodu je govoril tudi posl. Grafenauer.

(Bismark — Südmark — in drugo.) Iz Celovca, dne 2. septembra. Bismark je umrl — hitro so razobesili na rotovžu glavnega mesta koroškega — črno zastavo. Dne 14. in 15. so veteranci iz leta 1878 napravili lepo slavnost. Domo-ljubni meščani okinčali so svoje hiše, a na rotovžu nisi videl niti jedne zastave. Mestni

zbor se oficijelno slavnosti ni udeležil!? Župan predlaga, naj se pozivljejo meščani, da ta dan razobesijo zastave. Večina, t. j. nemški nacionalci, ta predlog — odklonijo! Zopet na rotovžu nobene zastave, samo na drogih, že prej po trgih postavljenih, jih plapolaj nekaj, in sicer na glavnih prostorih — frankfurta-rico! Dne 3. in 4. t. m. ima zloglasna »Südmark« tu svoj občni zbor. Kaj stori mestni zbor? Sklene, da ob tej priložnosti razobesi zastav, kar jih ima! Pozivlje tudi hišne posestnike isto storiti; mestni župan mora oficijelno pozdraviti südmarkovanje in mesto da 500 gld. za slavnosti! Vsak ve, kaj pomeni »Südmark«, ve zato tudi početje mestnih očetov celovških. Ta suha fakta naj zadostujejo! Saj kažejo dosti, kam jadramo, kaj je cilj in konec ljudij, ki imajo pri nas tudi v javnih uradih prvo besedo, katerim se uklanja tudi — uradništvo! Heilö!

(Štajerske novice.) Dobroobiskan volilski shod, katerega je sklical drž. posl. Žičkar, se je vršil dne 28. avgusta v Rajhenburgu. Volilci so soglasno vsprejeli resolucije za slov. vseučilišče in za nadsodišče v Ljubljani ter za slovensko uradovanje drž. uradnikov. — Utonili sta dne 25. avgusta dve deklici v Savi pod brežkim gradom. Starejša hotela je rešiti mlajšo, a tudi ona je našla grob v valovih. — Znani »junak« Oechs, ki se je tako vrlo odlikoval pri zadnji celjski slavnosti, je bil pozvan v spremstvu orožnikov od okrožnega sodišča na večdnevni pogovor. Po devetdnevem bivanju v temnici so ga rešili prijatelji, ko so založili precejšnjo svoto kot jamstvo za priljubljeno osebo. Da bi sodišče le priznalo temu junaku zaslužen plačilo! — Premiščen je v Ljubljano g. Radoslav Milavec, uradnik južne železnice in podpredsednik slov. bralnega in pevskega društva v Mariboru. — Umeščen je bil dne 1. septembra č. g. A. Šoba na župnijo Zdole. — Sv. misijon se je vršil v Koprivnici, na Vidmu in pri Svetinjah blizu Ljutomera. — Obiranje hmelja v Savinjski dolini se bliža svojemu koncu. Kupčija je doslej precej dobra. Agentje hodijo od vasi do vasi in plačujejo po 1 gld. 20 kr. kilo. — Zadnja številka »Slov. Gospodarja« je bila zaplenjena radi nekega članka, kateremu so pustili samo naslov — »Gospod Zoff«.

(Šestdesetletnica mašništva) praznuje jutri veleč. gospod župnik Martin Juretič v Grobniku v Istri. Svečanost se bode vršila na posebno slovesen način. Iz srca čestitamo uzornemu duhovniku!

(Iz Savinjske doline) na Štajerskem se nam poroča: Letos je tu zelo živahna kupčija s hmeljem, kakoršne že ni bilo več let. Vse mrgoli raznih židovskih kupčevalcev in njihovih agentov, ki neprestano povprašujejo po njem. Slabejši se plačuje po 1 gld. 15 kr. kilo, boljši po 1 gld. 30 kr. in celo 1 gld. 40 kr. kilo. V Žatecu na Češkem pa je zadnja cena savinjskemu hmelju gld. 1-56 do 1-70 kilo. Hvala bodi Bogu, da je vendar jedenkrat zopet dobra kupčija s hmeljem. Na stotisoče goldinarjev bo prišlo v Savinjsko dolino in ljudje si bodo zelo opomogli od zadnjih treh slabih letin. Večji posestniki imajo po 10, 15, 20, 25 in še več meterskih stotov hmelja. To bode vrglo lep denar, da bi le kake 14 dnij kupčija tako živahna ostala!

(Cesarska slovesnost.) Iz Frama poleg Maribora 1. septembra: Že 18. avgusta t. l. smo tukaj prav svečano obhajali cesarjev rojstni dan, koje slavnosti se je udeležila tudi šolska mladina. Dne 28. avgusta pa je priredilo tukajšnje »kmečko bralno društvo« veliko cesarsko slovesnost, ki se je prav sijajno obnesla. Udeležba od domačih gostov in prijateljev naših tudi iz daljne okolice bila je nepričakovano velika. Slavnostni govor prevzel je bil iz prijaznosti odlični govornik dr. Anton Medved, ki je v navdušenih besedah načrtal življenje in delovanje, srečne in veselo, a tudi nesrečne dni presvitlega cesarja. Po burnih življenjskih ključih ob sklepu govora na čast cesarju bila je gledališka igra »Napoleonov samovar«, katero so vrli igralci prav dobro predstavljali, akoravno za priprosto ljudstvo ni prikladna. Zelo ugajale so pa krasne pesmi naših pevcev, ki so še pozno v noč cesarju udano ljudstvo razveseljevale in navduševale.

(Po vojaških vajah) 13. t. m. pridejo v Ljubljano 1., 2. in 4. bataljon pešpolka št. 27. in topničarski polk št. 7.

(Jubilejsko slavnost) priredila občina Kropa in krajni šolski svet v zvezi s tamošnjimi društvi: gasilnim društvom, katoliškim delavskim društvom, delavskim konsumnim društvom, I. zadrugo za žablarske in druge železarske izdelke in pevskim moškim zborom v soboto dne 3. in nedeljo dne 4. septembra t. l. v Kropi.

(Mesečni pregled.) Minoli mesec veliki srpan bil je suh in vroč. Opazovanja na toplomeru dadó povprek v Celsijevih stopnjah: ob sedmih zjutraj 15.0 stopinj, ob dveh popoldne 24.8 stopinj, ob devetih zvečer 18.8 stopinj, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 19.5 stopinj, za 0.8 stopinj nad normalom. — Opazovanja na tlakomeru dadó povprek 737.9 mm kot srednji zračni tlak tega meseca. Deževnih dni bilo je 10, padlo je pa vsega skupaj 52.9 mm dežja.

(Trgatev.) Na Radovici 1. sept. Bliža se čas trgatve. Zasadili smo mnogo novih vinogradov. Veliko jih je, ki bodo po dolgem prestanku zopet imeli trgatve, ne ravno obilno, pa začetek je in ž njim upanje bolje prihodnosti. Nekateri bodo pa že napolnili kaj večji sod, ker trta je precej obložena z grozdom, zlasti velja to o naših starih trtah, kraljevini, belini in ranini; vsa prednost gre ranini (lipovici). Obeta se pa tudi dobro vino in vsa čast minolemu avgustu, ki je s svojo vročino v resnici »skuhal« grozde, septembru preostaja, da ga »izpeče«. Pričetek je dober, ker danes lepo mirno dežuje, je pa zemlja tudi potrebna vlage. — Le nekaj je, kar vinogradniku kali njegovo veselje. Razne bolezni pojavljajoče se na lesu, listju in zarodu mu delajo skrb in težavo.

(Grobnica hrvatskih kraljev.) Znani hrvatski starinoslovec dr. Fr. Bulić je naznanil jugoslovanski akademiji v Zagrebu, da je v Solinu odkril cerkev »sv. Marije«, kjer so bili pokopani hrvatski kralji narodne dinastije Peter Krešimir, Štefan I. itd. To cerkev, katere sledovi so se bili zgubili, je baje zgradila neka kraljica Jelena na kliškem polju pri Solinu. Po smrti kralja Krešimira II. je prišel na hrvatski prestol Štefan I. (1035—1058). Po njegovi smrti je zavladal njegov sin Peter Krešimir Veliki, ki je umrl koncem l. 1073.

(Od Poreča v Istri.) Dočim se italijanska sodrga upa vse na svetu, da bi pridobila svoji nesramnosti varnih tal, dočim si upa pritoževati se na ministerskega predsednika grofa Thuna proti slovanski duhovščini Istre, proseč ga, naj bi dal večjih (!) pravic italijanskim duhovnikom, zaničuje po drugi strani vsak avstrijski čut in izraža svoje ostudno protiaustrijsko mišljenje na najgorji način. Tako je bilo gnezdo Poreč v Istri na predvečer 18. avgusta popolnoma v temi in tudi drugi, cesarjevi dan, ni bilo niti čuti, da se praznuje rojstveni dan presvetlega cesarja, v čegar državi se šopiri ta strupena golazen. In kakor v zasmeh, si drznejo prositi prvega avstrijskega ministra, da jim čuva blodno nasilstvo. Avstrijski minister naj se poteguje za krivico onih italijanašev v Istri, ki očito zaničujejo Avstrijo! Toda tej predrznosti se ni čuditi, ako se pomisli, da izvira iz najslabestih nagibov. Da je Poreč sredotočje italijanaške agitacije v Istri, to morajo čutiti tudi tamošnji Hrvatje v cerkvi. Zahtevalo se je od vernega ljudstva v Žbandaju poleg Poreča, da ne moli v cerkvi več v svojem, marveč v italijanskem jeziku. Komu je trn v peti na Poreču slovanski jezik v cerkvi, to pač dobro vemo, saj je dotičnik pristen Furlan. Morda bo vendar edenkrat boljše, saj narod ostaja, ako tudi ljudje mrjô.

(»Krvava« Italija.) Pred nekaj dnevi je izšla statistika, koliko se je zgodilo v Italiji hudodelstev in koliko jih je bilo glede zločinov oproščanih. V zadnjih desetih letih je bilo pri italijanskih sodiščih več kakor milijon ljudi obsojenih v ječe; 100.000 zatočencev je stalo torej povprečno vsako leto pred sodniki. V letu 1897/98 je bilo pred sodiščem 4000 morilcev, v prejšnjem letu samo — 3200. Z grozo priobčujejo listi te številke. »Kam plovemo?« piše neki milanski list. »Krvava bitka pri Kustoci, ki je bila za nas tako pogubna, je vzela le 1253 mož. In v bitki pri Adui, ki je vso Italijo napolnila z žalostjo, je zgubilo življenje le 3500 vojakov in častnikov. Sama sebi pa provzroča Italija vsako leto bolj krvave bitke, v katerih bratska roka z bodalom in revolverjem napravljaja večje poraze, kakor sovražne trume in topovi.« — Tako je danes v Italiji. Nekoč je ime-

noval pesnik rodovito Italijo »Oenotria«, »Vino-grad«. In danes jo imenujejo italijanski listi l'Italia rossa, »krvava« Italija.

(Utonil) je dne 27. m. m. v Pivki pri Grobišču vojak Janez Fleischhacker od 47. pešpolka, ko se je s tovariši kopal. Truplo so našli šele čez nekaj ur.

(100.000 kron in dvakrat 25.000 kron) so glavni dobitki velike jubilejne razstavne loterije, ki se izplačajo v gotovini z odbitkom le 20 odstotkov. Opozarjamo svoje č. bralce na to, da se vrši prihodnje žrebanje nepreklicno dne 15. septembra 1898.

Društva.

(Kat. polit. društvo za kozjanski okraj) priredi v nedeljo, dne 4. septembra ob 4. uri popoldne v Podčetrku v gostilniških prostorih g. Nik. Staroveški javen ljudski shod. — Vspored: 1. Pozdrav načelnika. 2. Predavanje potovalnega učitelja g. I. Beléta o vino- in sadjereji. 3. Politični položaj Slovencev (govor). 4. »Vse za vero, dom, cesarja« (govor). 5. Ljubezen do materinskega jezika. 6. Vpisovanje novih udov. 7. Nasveti in vprašanja. Slovenci, posebno Vi domoljubi iz kozjanskega okraja! Mislamo, da nam ni treba še posebno razmotrivati, kakšen pomen ima kat. polit. društvo! Dovolj je, če povdarjamo, da je društven namen razširjevati in okrepčevati katoliško in narodno zavest, braniti nadalje katoliške in narodne pravice, pospeševati koristi slovenskega ljudstva v cerkvenih, državnih in narodnih, kakor socialnih razmerah ter razširjevati krščansko omiko ter občne koristne znanosti. Še niso minuli trije meseci, odkar se je ustanovilo društvo, a priredi sedaj že tretji shod v času svojega obstanka. Prvega je priredilo v Kozjem, drugega v Št. Petru pod Sv. gorami, a tretji je zdaj na vrsti. Dosedanja vspeha sta bila, kakor ste se prepričali sami, velikanska. Da pa bode moglo društvo tudi v prihodnje izvrševati svoj dobri namen, k temu morate pripomoči s tem, da pridete polnoštevilno, a seboj pripeljete navdušeno četo vrlih slovenskih kmetov. Navdušujte narod, da se oklene vsega dobrega, koristnega, vzvišenega, da se začne vztrajno zanimati za velevažno polit. društvo! S to gorečo prošnjo se obrača odbor do Vas. Pomislite, da v Podčetrku še nikdar ni zborovalo tako društvo! Prvič sedaj. Pokažimo tedaj svojo zavednost. Na svidenje torej v nedeljo!

(Mestna hranilnica ljubljanska.) Meseca avgusta t. l. uložilo je v mestno hranilnico ljubljansko 693 strank 429.918 gld. 31 kr., 599 strank pa vzdignilo 407.420 gld. 12 kr.

(Mestna hranilnica v Radovljici.) V mesecu avgustu 1898 je 86 strank vložilo 20.151 gld. 78½ kr., 88 strank vzdignilo 10.198 gld. 24 kr., 17 strankam se je izplačalo posojil 9520 gld., stanje vlog 512.173 gld. 71 kr., denarni promet 66.278 gld. 12½ kr.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu avgustu 1898 je 158 strank vložilo 51.447 K 20 bel., 133 strank vzdignilo 33.157 K 67 bel., toraj več vložilo 18.289 K 53 bel., 8 posojil se je izplačalo 10.900 K — bel., stanje vlog 1.090.030 K 25 bel., denarni promet 177.454 K 87 bel.

Gospodarska organizacija.

Ljudska posojilnica v Ljubljani imela je v mesecu avgustu sprejemkov . . . gld. 235.800-69 in izdatkov . . . » 224.991-16

tedaj denarnega prometa . . . gld. 460.791-85

Hranilnil vlog se je v tem mesecu vložilo gld. 136.335-80, vzdignilo pa gld. 82.467-67.

Posojil se je dalo gld. 36.217-98, vrnilo pa gld. 17.232-77.

V času od 1. januarja do 31. avgusta 1898, to je v osmih mesecih, je imela

vsprejemkov . . . gld. 2.263.028-33 in izdatkov . . . » 2.252.218-80

tedaj denarnega prometa . . . gld. 4.515.247-13

Hranilnih vlog se je v tem času vložilo gld. 1.186.258-56, vzdignilo pa gld. 600.382-42 in je stanje hranilnih vlog konec avg. 1.294.288 gld. 39 kr.

Posojil se je dalo gld. 500.219-88, vrnilo pa gld. 207.050-26 in je stanje posojil konec avgusta gld. 901.837-26.

Naloženega denarja in gotovine ima posojilnica gld. 426.206-26.

Članov pa 612 z vplačanimi deleži gld. 3124.

Hranilne vloge obrestujejo se po 4½ odstotkov brez odbitka rentnega davka, ker plača tega posojilnica sama.

Hranilnica in posojilnica v Cirknici je imela v mesecu avgustu:

prejemkov . . . gld. 5.475-87 in izdatkov . . . » 3.354-40

toraj denarnega prometa . . . gld. 8.830-27

Hranilnih vlog se je vložilo gld. 3317.— vzdignilo pa gld. 2784-84 in je stanje gld. 67.377-78½.

Posojil se je dalo gld. 470.—, vrnilo pa gld. 40.— in je stanje gld. 67.673-25½.

Naloženega denarja ima posojilnica goldinarjev 4376-45.

Članov pa 336.

Posojilnica v Cirknici imela je v mesecu avgustu:

prejemkov . . . gld. 4938-85 in izdatkov . . . » 3657-20

torej denarnega prometa . . . gld. 8596-05

Hranilnih vlog se je v tem mesecu vložilo gld. 4153.—, vzdignilo pa gld. 1525.— in je stanje hran. vl. 92.294-69.

Posojil se je dalo gld. 2007-37, vrnilo pa gld. 516.— in je stanje gld. 93.717.—.

Članov ima posojilnica 300.

Dopis iz Horjula. Mnogi se izpodtikajo nad tem, da se je začelo dokaj živahno gibanje med kmeti in delavci v gospodarskem oziru. Očitajo nam, da iz političnih, oziroma agitacijskim namenov snujemo gospodarska društva. A to ni res, kajti rastoča beda in reva nas sili, da se združujemo in si pomagamo. Ali naj bi samo delavski stanovi ostali brez organizacije? Ali naj naš kmet in obrtnik dere naprej po stari poti v gotov pogin?

Socijalni demokratje oznanjajo že, da kmetu ni več pomoči. Neka vrsta slovenske inteligence nam podtika slabe namene. Kje torej naj iščemo pomoči v svojih nadlogah, ko nam nakladajo vedno večja bremena in že tonemo v dolgoveh? Samopomoč je naša rešitev, z združenimi močmi se še moremo vzdržati na površju. Jedno prvih sredstev so kmečke posojilnice, ki v sili rešijo marsikaterega kmeta ter mu pomagajo iz resnične zadrege, da se obvaruje oderuha.

Seveda mora vsaka hranilnica dobro pomisliti, komu posodi denar, in dolžnika mora opominjati, da redno odplačuje svoj dolg. V prvi vrsti pa treba skrbeti, da naše kmetije ne prehajajo tujcem v roke. Tudi ni povsem ljudomilo, ako kmečke posojilnice svoje vloge dalje vlagajo na obresti, doma pa ob enem ne pomagajo domačinom v stiski.

Kmečka posojilnica že lahko višje svote posojuje in tudi manj premožnim, ker ljudje poznajo eden drugega in vedó, ali je primerno posojilo varno ali ne. Drugače je ondi, koder prosilcev in njihovih razmer ne poznajo. S tem pa ne rečem, da ni treba previdnosti. Gotovo, tega je treba, ali vendar posojilnica v domačem krogu ne sme prestrogo postopati, da bi namreč le premožnejši imeli vrata odprta. Večkrat se namreč opaža, da ta ali oni plačuje še vedno po 7 ali več odstotkov obrestij, ko bi lahko dobil cenejše posojilo. Tudi v tem oziru treba še poduka. Tako bodo ljudje spoznali koristi naših posojilnic ter se vadili varčnosti. Doma vsakdo brez posebnih troškov lahko denar vloži in si ga izposodi ter mu ni treba hoditi v oddaljeno mesto.

Še večji krik pa so nekateri krogi zagnali proti konsumnim društvom. Mogoče, da povsod ali v vsakem večjem kraju ni treba tacega društva. So pa kraji, koder je moral in še mora vsakdo drago plačevati slabo blago in svoje dobre pridelke pod ceno prodajati. Zakaj pa bi si kmet ne pomagal na pošten način, ako si more? Kje pa je zapisano, kdo sme in kdo ne sme biti trgovec? Kdo nam kmetom more prepovedati, če se sami združimo? S tem vendar nočemo naravnost in z namenom nikomer škodovati. Mnogokje se zgodi, da pride tujec med nas in se debeli o našem trudu.

Poštenih trgovcev mi ne preganjamo, a špekulantom se ustavljamo zakonitim potom. Večkrat prekupci kar narekavajo cene kmetiškim pridelkom. Zakaj bi si torej ti ljudje izkoriščali v našo škodo?

Svetujemo pa, koder se morda prodaje tudi vino, da se nikomer ne daje čez potrebo; isto tako naj se pazi na mlade ljudi, za katere je tudi voda dobra, in pa na policijsko uro. Ob nedeljah in praznikih naj so take pivnice zaprte že s pr-

vim mrakom. Načelstvo pa naj se strogo drži združnih pravil ter strogo zatira žganje pitje.

Kmetijska društva naj skrbé za dobra semena in sploh za umno gospodarstvo. Čistega dobička pa naj društva nikdar ne delé po delnicah, temveč kupujejo orodje itd. ter delé med marljive kmetovalce. Le tako bode mogoče našega propalega kmeta še rešiti.

I. S.

Darovi.

Za zavod sv. Nikolaja v Trstu: Dr. Jos. Stare 2 gld., M. Črne 1 gld., Fr. Konšek, poštar v Trojanah 1 K. —

Za pogorelce v Gaberščah v seno-žeški župniji: G. Anton Zorman, vpok. župnik, 2 gld. — G. Jos. Juvanec, kurat na Suhorju 5 gld.

Za akademično društvo »Danica«: Neimenovan profesor 10 gld.

Za Jeranovo dijaško mizo: Po prof. dr. J. Marinko 5 gold. — A. J. 5 gold. — E. P. 1 gold. — Gospa Zormanova 2 gold. — G. Fr. Eržen, župnik v Zalemlogu 2 gold.

Za »Katoliški dom«: G. J. Benkovič, spiritual v Alojznici 2 gld.

Bog plačaj vsem dobrotnikom!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 3. septembra. Pred otvoritvijo parlamenta ne bode nobenih konferenc med vlado in zastopniki posamnih strank. Vlada ne pričakuje pozitivnih uspehov in da bo obstrukcija še nadalje ovirala pozitivno delovanje.

Praga, 3. septembra. »Prag. Abendblatt« je objavil dopis z Dunaja, v katerem se naglašá, da so ministerska posvetovanja rodila velevažen sklep, namreč gospodarsko jedinstvo države. V splošni temini političnega življenja je to dejstvo svetla točka. Vsled posvetovanj je mogoča zopet gospodarska delavnost po gotovem načrtu in produkciji se ni bati, da bi bila odvisna od strankarskega gibanja. Stabilnost gospodarskih koristij je zagotovljena za vse slučaje. To je uspeh ministerskih posvetovanj, ki so določila skupnost denarnih in kreditnih razmer za daljšo dobo, za kar morajo biti hvaležni vsi obrtni in industrijski krogi. Ker sta gospodarski in politični razvoj obeh državnih polovic v ozki zvezi, zato si je vlada pridobila za državo velike zasluge, ker je zagotovila stabilnost gmotnih koristij.

Lvov, 3. sept. »Slowo polskie« vzdržuje svojo trditev, da bode grof Thun strankam predložil izpremembo svojega jezikovnega načrta, ker sicer bi moral preklicati naredbi. Neka poučena oseba se je izrazila, da je lažlje preklicati naredbi, nego ustavo.

Budimpešta, 3. septembra. »Budap. Naplo« ponavlja poročilo, da bodo Badenijski pogodbeni predlogi neizpremenjeni prišli pred državni zbor.

Buziaš, 3. septembra. Mesto krasno razsvetljeno. Ob prihodu cesarjevem so ob poti od kolodvora v mesto stali zastopniki vseh občin v komitatu ter cesarja navdušeno pozdravljali. Na nagovor nadžupanov se je cesar zahvalil za izraze navdušenosti. Včeraj so se pričele vojaške vaje med 7. in 12. korom, vse se vrši kakor v resni vojski. Ordonančno službo opravljajo častniki, podčastniki in vojaki na kolesih. Pri vsakem koru je eden telefonski in balonski oddelek.

Buziaš, 3. septembra. Danes zjutraj je odšel cesar z nadvojvodom na mesto, kjer se vrše vojaške vaje.

Petrograd, 3. septembra. Car je imel glede mirovnih načrtov dve posvetovanji z vojnim ministrom in s šefom generalnega štaba. Sklenilo se je, da se kontingent novincev določi na 286.000 mož.

Pariz, 3. septembra. »Figaro« zatrjuje, da so ministri Brisson, Cavaignac in Sarrien razpravljali vprašanje o reviziji Dreyfusove pravde; ministri niso jedini. Nekateri se ustavljajo reviziji, ker se je Henryjevo ponarejenje izvršilo že po obsodbi Dreyfusovi. Vojni minister Cavaignac še vedno trdi, da je prepričan o krivdi Dreyfusovi, ker je izdaja ute-

meljena v aktih, ki niso bili prečitani v zbornici in se ne smejo izročiti javnosti. — Drugi ministri pa ugovarjajo, da je bil Henry l. 1894 zaslišan kot priča in da je njegovo pričevanje sedaj sumljivo in je revizija jedino sredstvo, da se javnost pomiri. Ministri so se razšli brez sklepa, a se utegnejo zopet sniti.

Pariz, 3. septembra. Kasacijski dvor je zavrgel Picquartov priziv proti sklepu zatožbene komore, ki je njegovo obtožbo proti Esterhazyju odklonila; ustregel pa je drugi njegovi pritožbi proti zatožbeni komori, ki je preiskovalnega sodnika Bertullusa proglasila inkompetentnim v zatožbi Picquartovi proti polkovniku Patyju.

Pariz, 3. septembra. Vojni minister Cavaignac je vsprejel poslanca Lasies ter mu zatrdil, da je prepričan o Dreyfusovi krivdi, pač pa zagotovil, da hoče strogo kaznovati vse krivce. Lasies meni, da se revizija ne bode izvršila, dokler Cavaignac ostane vojni minister.

Pariz, 3. septembra. Glede revizije Dreyfusove pravde se še ni nič določilo. Ministri so mnenja, da ne sme tega začeti vlada, ampak da morajo počakati, da se snide zbornica.

Carigrad, 3. septembra. Turška vlada je dovolila, da se srbski zastopnik udeleži preiskav silovitostij pri Škoplju. Srbijo bode zastopal Stanković, konzul v Prištini. — Vsled pritožb armenskega patrijarha je turška vlada ukazala vsem valijem, da varujejo Armence.

Hanover, 3. septembra. Nemški cesar in cesarica sta včeraj prišla k vojaškim vajam.

Berolin, 3. septembra. »Nordd. allgem. Ztg.« poroča: Ker je vojska končana, bode Nemčija pred Manilo imela le jedno ali dve vojni ladiji.

London, 3. septembra. »Westminster Gazette« poroča: Angleški veleposlanik je ruski vladi naznanil srčno zahvalo za mirovni predlog carjev. Vlada še ni dala odgovora, ker je Salisbury odsoten. Gotovo pa bode podpirala v bistvu ruski predlog.

Madrid, 3. septembra. Ladija, na kateri je bilo 900 španskih vojakov, med njimi 18 duhovnikov, je na potu v Madrid v viharju brez sledu izgubila.

Važno naznanilo. V vsaki hiši naj bi imeli najboljšo domače zdravilo dr. Rose-jev balzam za želodec in praško domače mazilo. Oboje je dobiti tudi v tukajšnjih lekarnah.

Umrli so:

1. septembra. France Meše, vžitinski prejemnik, 51 let, Poljanska cesta 64, plučni odem.

V bolnišnici:

30. avgusta. Ivan Ribnikar, delavec, 44 let, jetika.

Tržne cene v Ljubljani

dné 3. septembra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, m. st.	9	20	Špeh povejen, kgr.	—	70
Rež,	7	20	Surovo maslo,	—	80
Ječmen,	6	20	Jajce, jedno	—	2
Oves,	6	20	Mleko, liter	—	8
Ajda,	9	80	Goveje meso, kgr.	—	54
Proso,	6	50	Telečje	—	58
Koruz,	6	30	Svinjsko	—	56
Krompir,	2	70	Koštrunovo	—	36
Leča, liter	—	10	Piščanec	—	44
Grah,	—	14	Golob	—	17
Fižol,	—	5	Šeno, 1 stot.	—	90
Maslo, kgr.	—	70	Slama, 1	—	80
Mast,	—	60	Drva trda, 4 kub. m.	6	50
Špeh svež,	—	66	„ mehka, 4 „	4	90

Zahvala.

610 1

Povodom XIII. velike skupščine družbe sv. Cirila in Metoda v Ribnici, dne 11. avgusta t. l., javlja podpisano vodstvo svoja hvaležna čutila tem potom vsem, ki so pripomogli na ta ali drug način do tako sijajnega uspeha. Imenoma pa se zahvaljujemo sl. »Slov. trgovskemu pevskemu društvu« iz Ljubljane, ki je s krasnim petjem v predvečer, 10. avgusta v Ljubljani, zabavalo skupščinarje pri »Zvezdi«; čč. damam laščanskim na živahnem pozdravu in ker so s šopki obdarovale skupščinarje na kolodvoru v Vel. Laščah, čč. ženski in moški podružnici v Ribnici na vsem prijaznem, tako obilnem trudu; preblag. gospej prvomestnici Mariji Gruntarjevi, preblag. gospodu tržkemu županu dr. Teodorju Rudežu, preč. gosp. dekanu Frančišku Dolinarju in gospici Ruži Lukanovi za njihove navdušene vsprejemne nagovore, g. dekanu izrecno za vzvišeno Božjo službo v prelepo okinčani dekanijski cerkvi; veleslavnemu odposlanstvu tržke občine Ribnice in zastopom sosednjih občin; onim mnogobrojnim narodnim gospicam in dekletom, ki so opravljene v domačo nošo skupščinarjem delile šopke in je obsipavale z oken; sl. požarni brambi; sl. pevskemu društvu »Glas« iz Sodražice in »Tabor« iz Loškega Potoka za korporativno udeležbo pri vsprejemu in za vbrano petje pri banketu; slavni ribniški »čitalnici« ter vsem čast. Ribničanom za bratski pozdrav na kolodvoru ter v veličastno in dragoceno okrašenem trgu; osobito pa se zahvaljujemo g. Mat. Pakižu na izborni sestavljenem slavaloku iz lesenih izdelkov domačih rok; slav. cerkvenemu pevskemu zboru za njega navdahnjeno, pobožnost vnemajoče petje; preblagorodni gospej Karli Ponikvarjevi iz Trsta ter vsem gg. govornikom za entuzijastične napitnice pri banketu; čč. gospicam iz Ribnice Anzelmi Erhovničevi in Ruži Lukanovi ter preblag. gospem: prvomestnici Franji dr. Tavčarjevi, prvomestnici Ivani Zupančičevi, Mariji dr. Kušarjevi, Mariji Trčkovi, Mariji Furlanovi, izrecno še čč. gospicam Heleni Bavdekovi, I. Čamernikovi, Alojziji Delakovi, Michaeli Javornikovi, Franji Kobilčevi, Jelici Lozarjevi, I. Odlazekovi, Ani Petrovčičevi, Mariji Rutarjevi in Ani Stupicavi za skupila pri zaponkah, razglednicah, vrpčih, lesenih izdelkih in drugih stvarih, bodisi v predvečer 10. avgusta v Ljubljani, bodisi 11. avgusta ob veliki skupščini v Ribnici v materijalni prid družbi: vsem doposiljateljem laskavih nam brzojavk; vsem čč. zborovalkam in zborovalcem; vsem čč. delegatom naših posameznih podružnic; sploh vsem udeležnikom, ki so vsak po svoje sodelovali ob zares slovesnem in prijetnem našem bivanju med čč. tržani narodne in prijazne Ribnice.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Zahvala.

608 1

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam ob bridki in nenadomestljivi izgubi naše nepozabne soproge, matere, stare matere, sestre, tete in tašče, gospe

Neže Jakopič

ustmeno ali pismeno izrazili svoje sočutje, prevzvišenemu gospodu knezu in škofu dr. Anton Bonaventura Jeglič-u za blagohotni obisk in podelitev sv. blagoslova, prečastitemu gospodu kanoniku in župniku Ivan Rozman-u, kakor prečastitemu gospodu župniku Ivan Vrhovniku za preblago skrb v boleznih in tolažbo z resnicami sv. vere, vsem, ki so jo v dolgi in hudi bolezni dobrohotno obiskovali, tolažili in jo samozatajevalno, ljubeznivo in požrtvovalno negovali, preblagorodnemu gospodu županu Ivan Hribar-ju in vsem vdeležnikom od blizu in daleč, ki so jo spremili na zadnjem potu, slavnemu pevskemu društvu »Ljubljana« za ginljivo petje pri hiši žalosti in ob grobu, slavni »Katoliški družbi« za spremstvo z zastavo in vsem darovateljem lepih vencev izrekamo svojo najtoplejšo, pristrčno zahvalo. Vsi ti izrazi sočutja in pijetete pripomogli so neizmerno veliko v to, da hudo izgubo lažje in mirnejše prenašamo. Bog Vam poplati!

V Ljubljani, dné 3. septembra 1898.

Žalujoči ostali.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24. urah
2	9. zvečer	742,5	12,1	sr. sever	iskro jasno	
3	7. zjutraj	745,1	6,8	si. vzh.	megla	0 0
	2. popol.	743,4	19,0	sl. jvzh.	jasno	

Srednja večerajša temperatura 13,5°, za 3,2° pod normalom.

V hiši št. 72 na Poljanski cesti odda se

gostilna in stanovanja

in sicer 4 stanovanja takoj, 5 stanovanj s 1. novembrom. — Natančneje se izve pri hišnem gospodarju **Eliji Predoviču**, Poljanski trg št. 5 554 4

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno zasluži sleherni ter povsod brez zgrade, ako hoče prodajati postavno dopuščene srečke in državna pisma. Ponudbe na **Ludovika Oesterreicher**, Budapest VIII., Deutschgasse 8. 584 10-1 353 7

Uradne in trgovske **KOVERTE** s firmo priporočila **KAT. TISKARNA** v Ljubljani.

Kuharica

606 3-1

želi v službo stopiti k kakemu gospodu duhovniku.

Ponudbe blagovolijo poslati do 1. oktobra 1898 pod naslovom **M. Mlakar** v Ljubljani, Poljanska cesta št. 13., I. nadstropje.

Orgljavaec,

z dobrimi spričevali, ki je pred tremi leti dovršil orglarsko šolo v Ljubljani, in službuje na bolj slabi fari, išče službo v kakem večjem kraju. — Sposoben je voditi tudi večji pevski zbor, kakor tudi podučevanje glasovirja v privatnih hišah. 599 3-2

Naslov pové iz prijaznosti upravnistvo »Slovenca«.

Alojzij Večaj

izdelovalec pečij iz glinastih snovij

v Ljubljani, Opekarska cesta 61

preje Igriške ulice 15 35

priporočila lepo svojo zalogo

raznovrstnih pečij

od najpreprostejših do najfinišnih, raznobarvne: rujave, zelene bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve. V zalogi ima tudi **kahlije za štedilnike**, sploh razne glinaste izdelke.

Za svoje delo jamči leto dni. Cene so najnižje.

Njega svetost

Papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Laponi, u g. lekarnarju **G. Piccoli**-ju v Ljubljani pristrčno zahvalo za doposlano jim stekleničico 580 1

tinkture za želodec

in so njemu z diplomom dné 27. novembra 1897 podelili naslov „**dvorni založnik Njihove svetosti**“ s pravico v svoji firmi poleg naslova imeti tudi grb Njihove svetosti.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji zapisujejo boleham **Piccoli**-jevo želodčno tinkturo, katera krepi želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljenje in telesno odprtje.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje

G. Piccoli, lekarnar pri „Angelu“ v Ljubljani na Dunajski cesti.

Tinkture za želodec pošilja izdelovatelj v skatljah po 12 stekleničic za gld. 1,26 a. vr., po 24 stekleničic za gld. 2,40, po 36 stekl. za gld. 3,50, po 70 stekl. za gld. 6,50 (poštni paket ne čez 5 kil težak), po 110 za gld. 10,30.

Poštno mora plačati p. n. naročnik.

Prečast. duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom priporočila podpisani

svoje lepe izdelke

cerkvenih posod in orodja.

Že izgotovljene reči, katerih imam veliko v zalogi, n. pr.: **več monštrano, kelihov, svečnikov, kandelabrov, lestencev** itd., prodam 20% nižje od prejšnje cene.

Vsako novo naročilo ali popravilo, pozlatenje, posrebranje, poniklanje itd. se bode zanesljivo dobro in v kratkem času izvršilo.

Proračune in načrte naredim brezplačno. — Na ogled pošljem izgotovljene izdelke franco.

Z največjim spoštovanjem

Leop. Tratnik,
pasar - srebrar.

Sv. Petra cesta št. 27.

302 20-10

Ivan Kordik,

Ljubljana, Prešernove (Slonove) ulice 10-14,

priporočila svojo zalogo z

drobnino in igračami

na debelo in drobno.

Za gostilničarje veliko zalogo **jedilnega orodja** z roženim, koščenim ali poniklanim ročajem.

Prodaja iz alpaka in alpaka-srebra **svečnikov, namiznega in cerkvenega orodja** od c. kr. priv. dunajske tovarne **W. Bachmann & Comp.**, katera jamči za 10letno trpežnost in trajno posrebranje.

S posebno nizkimi cenami postreže trgovce s **potrebščinami za krojače, čevljarje in sedlarje.**

S spoštovanjem

Ivan Kordik.

549 8-5

Naznanilo.

609 3-1

Na c. kr. obrtnih strokovnih šolah v **Ljubljani** (strokovna šola za obdelovanje lesa z oddelki za pohištveno in stavbinsko mizarstvo, strugarstvo, rezbarstvo, figuralno podobarstvo, pletarstvo in javno risarsko šolo, ter strokovna šola za umetno vezenje, šivanje in pletenje čipek) se prične šolsko leto 1898/99 z dnem

19. septembra t. l.

Vpisovanje za nove učence in učenke se vrši v petek 16. septembra od 9.—12. ure zjutraj in od 3.—5. ure popoldne. Novi učenci se morajo izkazati z izpusnim izpričevalom ljudske šole in z dokazom, da so dovršili 14. leto. Bivši učenci se zglašajo dne 17. septembra.

V javno risarsko šolo se upisuje celo leto vsako nedeljo dopoldne.

C. kr. ravnateljstvo obrtnih strokovnih šol v Ljubljani, dné 2. septembra 1898.

V **ljutomerskih gorica** v občini **lit-**
merški je

goričko posestvo

na prodaj,

ki meri **21 1/2 oralov**, med temi 10 oralov goric, katere imajo okoli 4 orale ameriškega trsja; **hiša** je primerna za poletno stanovanje; v pivnico se spravi lahko 100 štertink; tam so tudi dve viničariji. Iz Ormoža je tja eno uro hodá. Cena 15% pod sodnijsko cenitvijo.

Natančneje se lahko poizvé pri čast. gosp. župniku v Ormoži (**Friedau**). 596 3-1

Orožna tovarna Steyer

224 15

Nova vozna šola: Marije Terezije cesta.

Dobra delavnica za poprave.

Vsi pripadajoči predmeti.

,Waffen'-kolesa. ,Opel'-kolesa.

Precizijski izdelki I. vrste.

Samozastopnik za vso Kranjsko:

FRAN KAISER

Ljubljana, Šelenburgove ulice 6.

Dr. Rose-jev balzam | Praško domače mazilo

za želodec

iz lekarne **B. FRAGNER** v Pragi

je že nad 30 let sploh znano domače zdravilo, ki poživlja okus in rahlo odvaža. Ako se redno rabi, ureja želodčev delavnost prav zanesljivo.

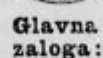
Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

je staro najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero rane čiste ohrani, vnetje in bolečine lajša in hladi.

V puščah po 35 in 25 kr., po pošti 6 kr. več.

Svarilo! Na vseh delih zavitka je pristavljena postavno vpišana varstvena znamka.

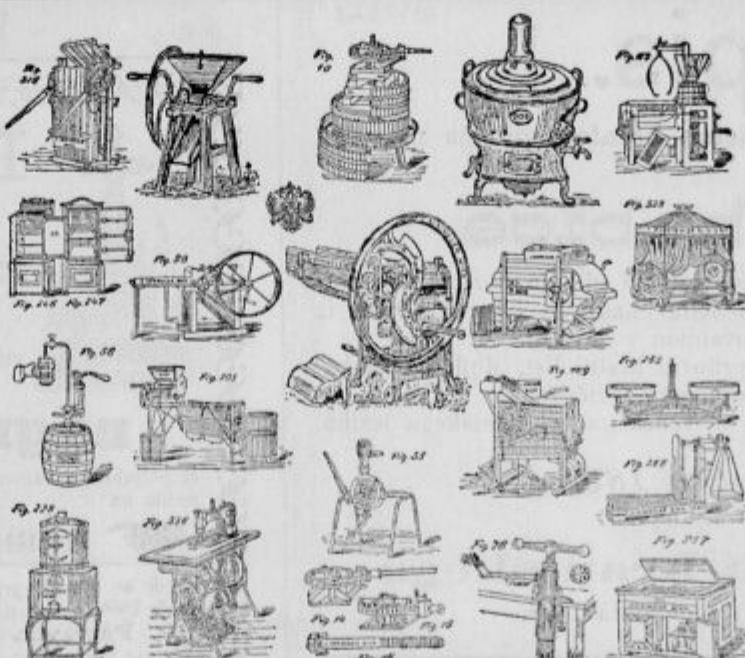

Glavna zaloga: lekarna **B. Fragner**-jeva „pri črnem orlu“ v Pragi,

Mala strana, vogal Spornerejeve ulice.

Se vsak dan razpošilja.

V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnih **G. Piccoli**, Ub. pl. Trnkóczy, M. Mardetschláger, J. Mayer in vseh drugih lekarnah Avstro-Ogerske. 187 26-10

Janez Schindler

c. kr. imetnik privilegijev

342 2

na Dunaju, III., 1., Erdbergstrasse 12

razpošilja brezplačno in franco

cenike v slovenskem jeziku

(528) z več ko 300 podobami (10-3)

raznovrstnih strojev in orodja za poljedelstvo, vinogradarstvo itd.

Ceneje ko povsod drugej.

Za blago jamčim, dajem na poskušnjo, olajšujem plačevanje!

Iščem krščanskih agentov.

Obrniti se je naravnost na

Jan. Schindlerja, Dunaj, III., 1., Erdbergstrasse 12.

Valentin Accetto,

zidarski mojster

v Ljubljani, Trnovski pristan 14,

se priporoča slav. občinstvu, prečast. duhovščini, gg. podjetnikom in društvom za vsa ter raznotera

zidarska dela.

Prodaja tudi iz lastne opekarne 588 2

opeko vseh vrst.

Za dijake!

V svojej novi stavbi v Kranju sem odločil več prostorov za dijake. Oskrbljeni bi bili z vsem in bodo pod gotovim nadzorstvom. Plača zelo nizka. Uporaba vrta je prosta. Važno je, da so stanovanja prav tik gimnazije.

Do 10. septembra se prosi oglasiti pri

Viktorju Omersa
v Kranju.

582 4-4

Novo ustanovljena in novourejena domača
stavbinska in umetna steklarija

tvrdke

503 51

Avg. Agnola v Ljubljani
Dunajska cesta 9, poleg „Figovec“

se priporoča prečast. duhovščini
in cerkvenim predstojništvom v
naročila za izdelovanje

cerkvenih oken in vrat vdelanih s ka-
tedralnim steklom ali s svinčnem obrob-
ljenim belim ali barvenim steklom,

**s steklom z umetno
slikarijo**

vse strokovnjaško dobro, zajam-
čeno in trpežno izvršeno v lastni
delavnici, od najpreprostejšega do
najfinejšega dela. — Ob enem
opozarja na lepo svojo zalogo
vsakovrstnega

steklarskega blaga

kot so: porcelanasti predmeti, zr-
cala, steklo v ploščah, svetiljke, po-
dobe, ekviri za podobe itd.

Prevzema vsa

stavbinska steklarska dela

in popravila po najnižji ceni.

Edini
dežnik,

ki se pri zgibanju nič ne poškoduje, je na
patentiran način narejeni 145 25-10

Patent Satin de Chine

(ne zamenjati z navadnim Satin de Chine),

Ta dežnik je popolnoma nepremočljiv in stalne
barve, podoben najfinejši svilati omreli. Blagó se ne zgu-
banči, ko je mokro, ampak ostane lepo napeto.

Kdor si kupi tak dežnik, nikoli več ne mara drugega

V Ljubljani te dežnike prodaja edini

JOSIP VIDMAR, dežnikar.

Vsak teh dežnikov ima na notranji strani tole patentno znamko

☆ O.M. & C. ☆
K.K. Patent 46-2511

Vsako ponarejanje ali posnemanje patentne znamke se
sodnijsko zabranja. — Natanko je paziti na patentno številko
Nijeden drugih dežnikov nima tako izvrstnih svojstev.

Razglas.

603 3-1

Na c. kr. državni veliki gimnaziji v Kranju vpisavali se
bodo učenci, kateri nameravajo vstopiti v prvi razred

v petek, dné 16. septembra

od 9. do 12. ure v ravnateljstvu pisarni.

Vsprejemne preskušnje vršile se bodo v soboto, dné 17. se-
ptembra od 9 ure zjutraj nadalje. Dotični učenci pridejo naj v
spremistvu starišev ali njihovih namestnikov ter naj prinese seboj krstni
list in zadnje šolsko spričevalo.

Vsprejemna taksa je določena na 3 gld. 50 kr., ki se bode onim,
ki skušnje ne bi prestali, vrnila.

V II., III., IV., V. in v VI. razred se bodo učenci vsprejemali
dné 17. septembra.

Šolsko leto 1898/99 se začne dné 19. septembra s slovesno službo
božjo na čast sv. Duhu.

Ravnateljstvo c. kr. državne velike gimnazije v Kranju,
dné 2. septembra 1898.

C. kr. moško in žensko učiteljišče v Ljubljani.

Pričetek šolskega leta 1898/99.

Na c. kr. ženskem učiteljišču se bodo vspisovale učenke v
vadnico dné 14. septembra od 8. do 11. ure, otroci v otroški vrtec pa
istega dné od 8. do 10. ure. Imena vsprejetih otrok se bodo razglasila v
veži dné 15. septembra ob 9. uri.

Gojenke za I. letnik in gojenke, ki imajo delati ponavljalne izpite, se
morajo oglasiti dné 15. septembra od 8. do 11. ure, druge pa 19. sep-
tembra od 10. do 12. ure.

Pisмени vsprejemni izpiti se začno dné 16. septembra ob 8. uri.

Na c. kr. moškem učiteljišču se bodo vpisovali učenci v vadnico
dné 14. septembra od 8. do 11. ure. Imena vsprejetih otrok se bodo raz-
glasila v veži dné 15. septembra ob 9. uri.

Gojenci za I. letnik in gojenci, ki imajo delati ponavljalne izpite, se
morajo oglasiti dné 19. septembra od 8. do 10. ure, drugi pa 20. sep-
tembra od 10. do 12. ure.

Vsprejemni izpiti se začno po končanih izpitih na ženskem učiteljišču.

V Ljubljani, dné 1. septembra 1898.

602 3-1

Ravnateljstvo.

Razpis.

605 3-1

Na porodniškem oddelku deželne bolnice oziroma na c. kr.
porodniški šoli v Ljubljani oddati je

služba babice

z letno plačo 200 gold., z aktivitetno doklado 36 gld. in normalnimi pet-
letnicami iz porodniškega zaklada, z letno nagrado 52 gld. 50 kr. iz
učnega zaklada ter z brezplačnim stanovanjem v zavodu.

Prošnje za to službo, katerim je priložiti krstni list, diploma za ba-
bice, zdravniško spričevalo o fizični sposobnosti, spričevalo o nravnem ve-
denju ter spričevalo o popolnem znanju slovenskega in nemškega jezika,
pošljejo naj se

do 22. septembra 1898

vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 1. septembra 1898.

Št. 316. B. A.

Razglas.

594 3-3

Od sindikata nemškega viteškega reda na Dunaju kot za-
pušćinske oblasti, se vsi oni upniki, koji imajo do zapuščine po dné
12. avgusta 1898 v Crnomlju na Kranjskem brez oporoke zamrlem
gospodu Viljemu Vesel-u, duhovniku nem. vit. reda balaje v Avstriji
in vpokojenem župniku ondi, kake terjatve staviti, pozivljejo, da
taiste ali pri sindikatu Wien, I., Singerstrasse 7, ali pa pri od tega po-
oblašćenem oskrbništvu nemškega vit. reda komend v Metliki na Kranj-
skem naznanijo in podprejo ustno

dné 30. septembra 1898 ob 10. uri dopoldne

ali pa do tega časa pismeno prijavijo.

Na kasneje prijavljene terjatve do zapuščine, če po plačilu nazna-
njenih terjatev poide, se ne bo oziralo, kakor če so zadobili upniki za-
stavno pravico.

Sindikata nemškega viteškega reda na Dunaju,
dné 26. avgusta 1898.

L. S.

Moric pl. Weittenhiller s. r.
dvorni svétnik.

„Mestna višja deklinška šola v Ljubljani“,
Gospodske ulice št. 8.

Šolsko leto 1898/99 se prične dné 19. septembra in sicer
vprvič z vsemi tremi letniki.

Vpisovanje bode od 12.—16. septembra vsak dan dopoldne od
11.—12. ure v ravnateljstvu pisarni.

Dné 17. septembra bode vzprejemni izpit za tiste gojenke
I. letnika, ki niso še dovršile 8. razreda ljudske ali 3. razreda meščanske
šole.

Deklice, katere žele vstopiti v mestno višjo deklinško šolo, morajo se
v spremstvu starišev ali njih namestnikov osebno oglasiti ter se izkazati
s spričevali o svojem dosedanem šolanju, za vsprejem v I. letnik pa po-
sebej s spričevalom 8. razreda ljudske ali 3. razreda meščanske šole in z
dokazom, da bodo dopolnile 14. leto vsaj v prvem polletju šolskega leta.
Imenovana šolska spričevala more nadomestiti tudi vzprejemni izpit.

Vsaka deklina plača pri vpisovanju 2 gld. prispevka za učila, gojenke
I. letnika pa poleg tega še 2 gld. vzprejemnine. Solnina znaša 10 gold.
na leto.

Obvezni učni predmeti so: veronauk, slovenščina, nemščina, fran-
coščina, zgodovina, zemljepis, matematika, fizika, prirodopis, risanje, ročna
dela, odgojeslovje, gospodinjstvo, zdravoslovje — prostovolni pa: lepo-
pisje, laščina, telovadba, petje, stonografija.

Zavod ima značaj srednje šole, podpirata ga država in dežela kranjska,
na njem poučujejo večinoma profesorji c. kr. srednjih šol.

Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo.

V Ljubljani, dne 3. septembra 1898.

3-1

Ravnateljstvo mestne višje deklinške šole.

Ignacij Čamernik

kamnosek v Ljubljani,

Komenskega (Poljske) ulice 49,

poleg Schreiner-jeve pivarne,

priporoča prečastiti duhovščini in slav. občinstvu svojo izborna
zalogo najrazličnejših

nagrobni spominkov

iz poljubnega kamena po izredno nizkih cenah. — Vsprejemlje tudi na-
ročila na

kamnoseška umetna cerkvena dela,

kakor so altariji, prižnice, krstna kamena, obhajilne pregraje, tabernakelji, pola-
ganje cerkvenega tlaka itd.

Popravila izvršuje dobro in natančno. — Narise in proračune
izdeluje brezplačno.

265 21

FELIX TOMAN

kamnoseški mojster in lastnik kiparskega atelijerja
Reseljeva cesta šte. 6. LJUBLJANA Reseljeva cesta šte. 6.
priporoča svojo največjo zalogo 234 30-24

nadgrobnih spomenikov

od raznovrstnih najtrpežnejših marmorov, od granita
in črnega sijenita.

Prevzame tudi vsako najmanjšo kakor največjo
stavbeno kamnoseško delo

po najnižji ceni. Posebno priporoča se prečastiti du-
hovščini za izdelovanje različnih cerkvenih

umetno-kamnoseških del

kakor oltarjev, tabernakeljnov, prižnic, obhajalnikov, krstnih in kropilnih kamnov
in podob v vsaki velikosti iz marmorja ali peščenika itd., za katera dela izgotovi
na zahtevo brezplačno potrebne načrte in proračune.

Najcenejša zaloga vsakovrstnih plošč za pohištvo od tu- in inozemskih marmorov.

Popolna razprodaja.

A. Zagorjanova trgovina s knjigami in papirjem

nahaja se sedaj

v Ljubljani v Gospodskih ulicah št. 7 v Kunčevi hiši.

Razprodaja se na drobno in debelo vsa zaloga: knjige,
pisarniški in pisemski papir, kasete, albume, spominske, vpisne in poslovne
knjige, učila, risne in pisne potrebščine, fakture, zavitke, vizitnice itd. itd.
pod tvorniško ceno.

Priporoča se za obile naročbe p. n. občinstvu v mestu in na deželi,
zlasti gg. trgovcem, pisarnicam, šolskim vodstvom in dijakom početkom
šolskega leta.

590 3-2

Le 50 kr. za 2 žrebanji.

Zadnji mesec.

349 1-1

Glavni dobiček

890 3

1krat 100.000 kron in 2krat 25.000 kron
v denarjih po odbitku 20%.

Jubilejne razstavne srečke

à 50 kr.

Žrebanje: 15. septembra 1898.

Žrebanje: 22. oktobra 1898.

priporoča J. C. Mayer, menjalnica v Ljubljani.

Razglasilo.

592 3-3

Mestna hranilnica ljubljanska razpisuje s tem

službo II. praktikanta

z letnim adjutom v znesku 500 glđ

Prosilci za to službo izkazati se morajo poleg znanja slovenskega in
nemškega jezika v govoru in pisavi, da so dovršili ali celo gimnazijo,
oziroma celo realko, ali pa spodnjo gimnazijo, oziroma spodnjo realko in
trgovinsko šolo.

Prošnje s spričevali o študijah in o dosedanjem poslovanji vložiti je
do vštetega 21. septembra t. l.

pri podpisnem ravnateljstvu.

V Ljubljani, dné 1. septembra 1898.

Ravnateljstvo mestne hranilnice ljubljanske.

Pozor kolesarjem - novincem:

za vozno vežbanje s kolesom je velikanska dvorana na razpolago.

Največja zaloga koles z
vsemi novostmi. Po-
znano najboljša in pre-
skušana kolesa proti
garanciji po najnižjih
cenah. Mehanična
delavnica za vsa
popravila nahaja se
v lastni hiši na
Poljanski cesti
št. 31, isto tam
lep prostor na
vrtu za vežbanje
na kolesu.

Puch, Styria

(najboljša)

Columbia

Helical-

Premier

Svetovnoznana

angleška

210 13 kolesa

iz orožne tovarne

B. S. A.

Velika zaloga
vsakovrstnih
šivalnih strojev
po najnižjih cenah.

Ceniki
šivalnih strojev ter
koles se pošiljajo po
pošti zastoj in franko.

Priporočam se p. n. občinstvu najuljudneje in vabim k obilnemu obisku.

Fran Čuden, urar v Ljubljani.

Puškár

563 3

Franc Kaiser,

Selenburgove ulice št. 6, Ljubljana,

se uljudno priporoča ob priliki

lovske sezone.

Vnanja naročila izvršuje najtočneje.

Razglas.

586 3-2

Na c. kr. veliki gimnaziji v Ljubljani se prične šolsko leto
1898/99 dné 17. septembra s slovesno službo Božjo v stolni cerkvi.

Učenci, ki želé na novo vstopiti v nemški oddelek prvega
razreda, naj se, spremljani od svojih starišev ali njih odgovornih za-
stopnikov, oglašé dné 15. septembra med 9. in 12. uro v ravnateljstvu pisarni
ter s seboj prinesó rojstveni list in obiskovalno spričevalo one ljudske šole,
katero so v zadnjem času pohajali. — Ker veleslavni c. kr. deželni šolski
svét z razpisom z dné 15. avgusta t. l., št. 2137, ni dovolil, da bi se slo-
venski oddelek I. razreda razdelil v 2 paralelki, in ker je slavnosti od-
redil, da mora izmed učencev, ki so bili meseca julija vzprejeti, 20 pre-
stopiti na c. kr. nižjo gimnazijo, se v tem obroku v slovenski oddelek
I. razreda učenci na novo ne bodo vzprejemali. — Vzprejemne
skušnje za prvi razred se prične dné 16. septembra ob 8. uri.

V druge razrede na novo vstopajoči učenci se bodo vzpre-
jemali dné 16. septembra od 9. do 12. ure. Ti naj s seboj prinesó rojstveni
list, šolsko spričevalo zadnjega polletja (s potrditom pravilno naznanjenega
odhoda) in ako so bili oproščeni šolnine ali uživali ustanove, tudi dotične
dekrete.

Učenci, ki so doslej obiskovali ta zavod, naj se oglašé dné
16. septembra od 8. do 12. ure s šolskim spričevalom zadnjega polletja.

Učenci, ki po svojem rojstvu ali po rodbinskih razmerah pripadajo
ozemlju c. kr. okrajnih glavarstev v Črnomlju, Kranju, Novem Mestu in
Radovljici, in ozemlju c. kr. okrajnih sodišč v Kamniku, Kostanjevici,
Mokronogu in Zatičini, se smejo po naredbi veleslavnega c. kr. deželnega
šolskega sveta z dné 28. avgusta l. 1894, št. 2354, na tukajšnji gimnaziji
vzprejemati le izjemoma v posameznih, posebnega ozira vrednih slučajih
in to le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta.

Ravnateljstvo c. kr. velike gimnazije v Ljubljani,
dné 31. avgusta 1898. l.

Kave ni treba doma žgati!

Pred kratkim ustanovljena

513 12-12

„Delniška družba za žganje kave

na Reki“

preskrbela je svoje podjetje za žganje kave s posebnim paten-
tovanim izvajanjem, katero opravičeno uživa „svetovno
slavo“, kar je iz dveh nastopno navedenih vzrokov razvidno:

Prvič:

ostanejo kavi

vsí

neprecenljivi

sestavni deli

neskrčeni in

drugič:

pridobi kava

po tem načinu

žganja v

velikanski meri

na okusu,

katera svojstva jej tudi ostanejo, ako dalje časa leži.

Več izvestij najslovitejših kemikov potrjujejo zgoraj navedene
trditve, o katerih istinitosti se lahko vsaka hišna gospodinja sama
prepriča, ako kupi za poskušnjo.

Priporočamo troje finih, izbranih in priljubljenih vrst:

Portoriko karakter kilo glđ. 2-20,

Java " " " 1-80,

San Paolo " " " 1-60.

Jeglič & Leskovic,

Jurčičev (Prešernov) trg št. 1.

Važno za vsako hišno gospodinjjo!

Udano podpisana si usoja slavnemu občinstvu naznaniti, da je v svoji lastni hiši

v Prešernovih ulicah št. 52

otvorila

restavracijo pri „Levu“

ter se bode trudila slav. občinstvo z dobrimi mrzlimi in gorkimi jedili, kakor tudi s posebno dobrim vinom in vrhniškim pivom postreči.

Spoštovanjem

Marija Borštnik.

562 3-3

Oelz-ova kava

je najboljši in najčistejši primesek h kavi!

Čestite gospodinje!

221 50-24

Zahtevajte in kupujte le-to kavo!

Dobiva se v rdečih zavitkih z belim trakom ali pa v škatljah.

K sezoni

K sezoni

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejših sistemov in najnovejše vrste revolverjev itd., vseh pripadajočih rekvizitov in municije, posebno pa opozarjam na

trocevne puške

katere izdelujem samo jaz in katere se radi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najboljše priporočajo.

Ker sem na Kranjskem jedini puškar, ki se peča samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila, ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče naročbe in poprave točno, solidno in najceneje. — Z velespoštovanjem

FRAN SEVČIK

564 20-3

puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

Ilustrovan cenik se pošlje na željo zastoj.

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid in navadno opeko za zid

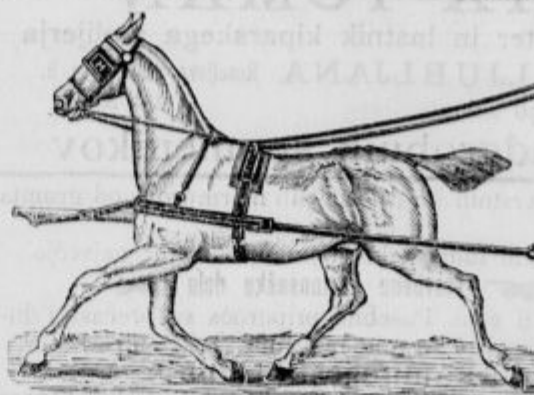
ponujata po znatno znižanih cenah

227 24

Knez & Supančič

tovarna za opeko v Ljubljani.

Prva največja kranjska tvrdka.

Fran Primožič,

jermerar in sedlar

Sv. Petra cesta 34

Ljubljana,

riporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v vsakršno

izdelovanje

jermerarskih in sedlarskih proizvodov,

katere okusno, trpežno in ceno izvršuje.

Ravno tam je velika zaloga različnih konjskih oprem za vožnjo in ježo itd. — Izdelovanje jermen za stroje, mlino in zvonove.

Poprave se dobro in po ceni izvršujejo.

471 50-17

Zunanja naročila se vestno in točno izpolnjujejo.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in poštено po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 81 52-32

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Mleko.

Že mnogo let obstoječe in sedaj zelo obširnejše vpeljano

mlekarstvo v Laverici

priporoča zasebnikom, kavarnarjem, restavratörjem, zavodom, samostanom in drugim še vsakdanje odjeme 100 litrov finega mastnega mleka.

Cene so sledeče:

Pri vsakdanji naročbi do 3 litrov je cena litru 10 kr.

in pri vseh drugih večjih naročilih zaračuni se liter 8 kr.

Vsakemu odjemalcu se dostavi mleko vsaki dan zgodaj zjutraj, in da se morebitno pokvarjenje mleka med prevažanjem prepreči, se isto pošilja le v patentovanih mlečnih posodah, ki so zaprte s patentovanimi ključavnicami, nakupljene iz tovarne za izdelovanje mlekarskih oprav tvrdke Kleiner & Fleischmann v Döblingu pri Dunaju.

Cenjena naročila se prosi ustno ali pismeno poslati na Laverico ali pa k „Belemu volku“ v Ljubljani.

Tudi se sprejemajo naročila v gostilni „Monakovo“ (pri Lozarju) v Ljubljani, Rožne ulice št. 15.

Spoštovanjem

Karol Lenče,
posestnik.

486 8

Dunajska borza.

Dne 2. septembra.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 80 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 > 55 >
Avstrijska zlata renta 4%	121 > 55 >
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 > 55 >
Ogerska zlata renta 4%	120 > 75 >
Ogerska krona renta 4%, 200	98 > 55 >
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	907 > — >
Kreditne delnice, 160 gld.	359 > 50 >
London vista	120 > 10 >
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 > 82 >
20 mark	11 > 75 >
20 frankov (napoleonador)	9 > 53 1/2 >
Italijanski bankovci	44 > 30 >
C. kr. cekini	4 > 64 >

Dne 2. septembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	164 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 > 50 >
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	194 > — >
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 > 35 >
Tisine srečke 4%, 100 gld.	140 > 50 >
Dunavske vravnave srečke 5%	130 > — >
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	109 > 50 >
Posojilo goriškega mesta	112 > — >
4% kranjsko deželno posojilo	98 > 50 >
Zastavna pisma av. osr. zem. kred. banke 4%	98 > 50 >
Prijotitne obveznice državne železnice	225 > 75 >
južne železnice 3%	180 > 60 >
južne železnice 5%	127 > 40 >
dolenjskih železnice 4%	99 > 50 >

Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	165 > — >
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19 > 60 >
Rudolfove srečke, 10 gld.	27 > — >
Salmove srečke, 40 gld.	81 > 50 >
St. Genois srečke, 40 gld.	80 > 20 >
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 > — >
Ljubljanske srečke	23 > 50 >
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	157 > 50 >
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. 3395	— > — >
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	442 > — >
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	76 > — >
Splošna avstrijska stavbinska družba	111 > — >
Montanska družba avstr. plan.	164 > 80 >
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	169 > — >
Papirnih rubljev 100	127 > 12 1/2 >

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.